

MŁAWA KOCHAM MOJE MIASTO!

Fot. Arch. Przedszkola

MIKOŁAJ ODWIEDZIŁ GRZECZNE DZIECI

PRZEDSZKOLAKI PRZYGOTOWAŁY SIĘ ŚPIWAJĄCO NA PRZYJŚCIE MIKOŁAJA. DZIECI W CZERWONO – BIAŁYCH STROJACH BAWIŁY SIĘ, TAŃCZYŁY, BRAŁY UDZIAŁ W WIELU ATRAKCYJNYCH I POUCZAJĄCYCH ZABAWACH. SPOTKAŁY SIĘ Z MIŁYM GOŚCIEM, KTÓREMU NIE ZABRAKŁO SŁODYCZY! S. 5

AKTY MIANOWANIA I ŚLUBOWANIE NAUCZYCIELEK

MŁAWA ||

S. 3

POWIATOWE CENTRUM OPIEKUŃCZO MIESZKALNE W MŁAWIE MA SWOJEGO PATRONA

WYDARZENIE ||

S. 4

ARESZTOWANIA ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ W 1942 ROKU NA MAZOWSZU PÓŁNOCNYM

HISTORIA ||

S. 8-9

PROMOCJA

MAGAZYN
TURYSTYCZNY
Świat — Polska — Warmia & Mazury

DLA
MIŁOŚNIKÓW
PODRÓŻY

Magazyn można zakupić w salonikach prasowych, salonach Empik oraz na stacjach Orlen, dworcach i lotniskach

MINISTERSTWO FINANSÓW
OSTRZEGA PRZED
FAŁSZYWYMI
WIADOMOŚCIAMI
O ZWROCIE PODATKU

Ministerstwo Finansów ostrzegło w czwartek przed fałszywymi wiadomościami o zwrocie podatku. Resort podkreślił, że ani MF, ani KAS nie wysyłają tego typu wiadomości do podatników. „Do Ministerstwa Finansów docierają sygnały o wiadomościach e-mail, w których nadawca informuje o przysługującym podatnikowi zwrocie nadpłaconego podatku i zachęca do zalogowania się w serwisie e-Urząd Skarbowy. W rzeczywistości po kliknięciu

w baner logowania podatnik jest kierowany na stronę, która służy do wyłudzenia danych” – podano w czwartkowym komunikacie MF. Resort podał, że fałszywa wiadomość zawiera logo Ministerstwa Finansów i serwisu e-Urząd Skarbowy oraz adres Ministerstwa Cyfryzacji. „Ostrzegamy, że tego typu wiadomości nie zostały wysłane z serwerów resortu finansów, a otwieranie linków w nich zawartych jest niebezpieczne. Oszuści próbują w ten sposób uzyskać dane kont bankowych oraz kart płatniczych podatnika” – poinformował resort w komunikacie. – „Prosimy o zachowanie ostrożności

i nieotwieranie linków z podejrzanej korespondencji, a także nieodpowiadanie na takie wiadomości” – dodano.
(PAP) Marek Siudaj

OD STYCZNIA WYŻSZE
ŚWIADCZENIE
WYCHOWAWCZE

Od 1 stycznia 2024 r. świadczenie wychowawcze wypłacane w kwocie 500 zł zostanie podwyższone do 800 zł. Nastąpi to automatycznie, co oznacza, że nie trzeba składać żadnego dodatkowego wniosku. — 2 stycznia ZUS zrealizuje pierwsze przelewy z podwyższoną kwotą. Do rodziców trafi 547 mln co obejmie 684

tys. dzieci. Kolejny termin wypłat to 4 i 7 stycznia. W tych dniach ZUS przekaze rodzicom łącznie ponad 1,6 mld zł — mówi profesor Uścińska. Jak dodaje prezes ZUS, po Nowym Roku osoby uprawnione otrzymają wypłaty w nowej wysokości i zostaną o tym poinformowane na Platformie

Usług Elektronicznych (PUE) ZUS. Zgodnie z ustawą z 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci na wypłatę wyrównania od 1 stycznia 2024 r. ZUS ma czas do 29 lutego 2024 r. Podwyżkę świadczenia otrzymają te osoby, które według

stanu na 1 stycznia 2024 r. mają prawo do świadczenia w okresie świadczeniowym, który trwa od 1 czerwca 2023 r. do 31 maja 2024 r. Dla rodziców i opiekunów oznacza to, że na ich konta będzie wpływać rocznie o 3600 zł więcej środków przeznaczonych na utrzymanie dziecka. Przy dwojce dzieci jest to 7200 zł, a trójce – 10 800 zł. ZUS, który od 2022 r. wypłaca świadczenie wychowawcze, sam podniesie jego wysokość. Nastąpi to automatycznie. Po 1 stycznia 2024 r. rodzice i opiekunowie otrzymają wypłaty w nowej wysokości. Zostaną o tym poinformowani na Platformie Usług Elektronicznych (PUE) ZUS.

BEZPŁATNE PORADY PRAWNE

Mieszkańcy Mławy mogą skorzystać z bezpłatnego doradztwa prawnego w następujących miejscach i godzinach: — ul. Graniczna 39 (Szkoła Podstawowa nr 4) w każdy poniedziałek w godz. 15:30-16:30 — w lokalu przy ul. Z. Padlewskiego 13, w każdą środę od godz. 15.00 do godz. 17.00.

Przypominamy jednocześnie, że ze wsparcia psychologa możemy skorzystać: — w lokalu przy ul. Mariackiej 20 - w każdy wtorek od godz. 16.00 do godz. 18.00 — w lokalu przy ul. Padlewskiego 13 - w każdy czwartek od godz. 16.00 do godz. 18.00 Aby umówić się z psycholo-

giem na spotkanie prosimy o kontakt telefoniczny pod numerem 23 654 56 38 w. 410/411 przy ul. 18 Stycznia 4. lok 25, bądź bezpośrednio u terapeuty. Specjaliści przyjmują w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przypominamy również, że Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych powołana przez Burmistrza Miasta Mława do działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu pełni swoje dyżury.

Wniosek o skierowanie na obowiązkowe leczenie odwykowe może złożyć do komisji członek rodziny lub jakakolwiek inna osoba, organizacja lub instytucja. Dyżury członków Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych odbywają się co dwa tygodnie

w drugi i czwarty poniedziałek miesiąca od godziny 16.15 do godz. 18.00 w Mławie przy ul. Z. Padlewskiego 13. Kontakt z Komisją przez pracownika Wydziału Oświaty i Polityki Społecznej, w siedzibie wydziału przy ul. 18 Stycznia 4 lok. 25, bądź tel. 23 654 56 38 wew. 412.

WAŻNE ADRESY I TELEFONY

Pogotowie Ratunkowe - 999
Policja - 997
Straż Pożarna - 998
Straż Miejska - 986
Numer alarmowy z telefonu komórkowego - 112
Pogotowie elektryczne – 991
Pogotowie gazowe – 992
Pogotowie wodociągowe – 23 654 23 21
Pogotowie ciepłownicze – 23 654 35 06
Informacja PKP – 23 674-53-33, <https://www.e-podroznik.pl/>
Informacja PKS – 23 654 35 56
Postój TAXI – 23 654 35 76

Urząd Miasta Mława
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 33 82, e-mail: info@mlawa.pl, sekretariat@mlawa.pl

Starostwo Powiatowe
Mława, ul. W. Reymonta 6,
tel. 23 654 34 09,

e-mail: starostwo@powiatmlawski.pl

Sąd Rejonowy
Mława, ul. W. Reymonta 3,
tel. 23 654 89 00,
e-mail: adm@mlawa.sr.gov.pl

Urząd Skarbowy
Mława, ul. G.Narutowicza 19/7, tel. 23 654 34 98, e-mail: usl413@mz.mofnet.gov.pl

Zakład Ubezpieczeń Społecznych
ul. Z. Padlewskiego 31,
tel. 23 655 00 31 32

Powiatowy Urząd Pracy
Mława, ul. Wyspiańskiego 7, tel. 23 654 39 18, e-mail: waml@praca.gov.pl

Prokuratura Rejonowa
Mława ul. J. Lelewela 4,
tel. 23 654 36 19, e-mail: pr.mlawa@plock.po.gov.pl

Komenda Powiatowa Policji
Mława, ul. H. Sienkiewicza 1, tel. 23 654 43 43, e-mail: prasowy.kppmlawa@mazowiecka.policja.gov.pl

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej
Mława, ul. Z. Padlewskiego 15, tel. 23 654 33 85, e-mail: mlawa@mazowsze.straz.pl

Straż Miejska
Mława, ul. Stary Rynek 19,
tel. 23 654 64 34, e-mail: strazmiejaska@mlawa.pl

Zakład Wodociągów, Kanalizacji i Oczyszczalnia Ścieków sp. z o.o.
Mława, ul. Płocka 106,
tel. 23 654 60 70, e-mail: sekretariat@wod-kan-mlawa.com.pl

Gazownia Warszawska, Rozdzielnia Gazu w Mławie
Mława, ul. Płocka 96,
tel. 23 655 01 62

Zakład Energetyczny Płock S.A Region Energetyczny Mława
Mława, ul. Warszawska 127

Samodzielny Zakład Opieki Zdrowotnej – Szpital
Mława, ul. A. Dobrowskiej 1, tel. 23 654 32 35, e-mail: sekretariat@szpitalmlawa.pl

Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 56 38, wew. 412

NZOZ Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Działdowie, filia w Mławie
ul. Lelewela 9,
tel.: 23 655 28 64

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mławie

ul. Padlewskiego 13,
tel.: 23 654 36 34

Bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich
Pod numerem telefonu 800 676 676 działa bezpłatna Infolinia Rzecznika Praw Obywatelskich, czynna: poniedziałek: godz. 10:00 – 18:00 wtorek – piątek: godz. 8:00- 16:00 Połączenie możliwe jest zarówno z telefonów stacjonarnych, jak i telefonów komórkowych wszystkich sieci. Dzięki Infolinii można uzyskać podstawowe informacje o prawach człowieka i kompetencjach PRO. Droga ta można również dowiedzieć się wszystkiego o prawie antydyskryminacyjnym. Jeśli sprawa nie jest związana z kompetencjami PRO, pracownicy starają się wskazać rozmówcy instytucję, w której uzyska odpowiednią pomoc.

Telefony zaufania dla osób w depresji:
Antydepresyjny Telefon Forum Przeciw Depresji, tel. 22 594 91 00 (w każdą środę i czwartek od 17.00 do 19.00). ITAKA – antydepresyjny telefon zaufania tel. 22 484 88 01 (w poniedziałki i czwartki od 17.00 do 20.00). Ośrodek Interwencji Kryzysowej – pomoc psychiatryczno-pedagogiczna, tel. 22 855 44 32 lub Ośrodek Interwencji Kryzysowej, tel. 22 837 55 59 (poniedziałek – piątek od 8:00 do 20:00). Telefon Zaufania dla Osób Dorosłych w Kryzysie Emocjonalnym, tel.: 116 123 (od poniedziałku do piątku od godz. 14.00-22.00). Młodzieżowy Telefon Zaufania, tel. 192 88 lub Bezpłatny telefon zaufania dla dzieci i młodzieży, tel. 116 111, codziennie od 12:00 do 02:00.

WAŻNE INFORMACJE Z POWIATU

Przedstawiamy naszym Czytelnikom najważniejsze informacje z urzędów miast i gmin z terenu powiatu mławskiego.

Czyste Powietrze. Punkt konsultacyjny – przy ul. Padlewskiego

Od 21 listopada 2023 r. Gminny Punkt Konsultacyjno-Informacyjny obsługujący Beneficjentów Programu „Czyste Powietrze” będzie funkcjonował w budynku przy ul. Padlewskiego 13 (pok. nr 2) w Mławie. Punkt będzie czynny w każde wtorek i czwartek w godzinach 8:00–16:00. Osoba upoważniona do kontaktu: Błażej Suska, tel.: 517-753-297, e-mail: blazej.suska@mława.pl.

Zadanie inwestycyjne „Liberadz – Doziny” zakończone

Zakończyły się prace związane z inwestycją pn. „Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego poprzez rozbudowę drogi powia-

towej nr 4640W w tym budowę ronda w m. Liberadz oraz przebudowę mostu o JN1 01005639 w m. Doziny odcinek od km 24+250,00 do km 26+443,00”. W ramach inwestycji na odcinku o długości 2200 m zrealizowano poszerzenie drogi do 7 m, wzmocniono jej konstrukcję oraz wykonano nową nawierzchnię SMA (mieszanka mastykowo-grysowa). W miejscowości Doziny wykonano obustronne chodniki oddzielone od jezdni pasem zieleni, dwie zatoki autobusowe z wiatami przystankowymi, parkingi o podłużnym parkowaniu, przejścia dla pieszych z wypami oraz wyspy spowalniające ruch na wlotach i wylotach drogi.

Ponadto w obszarze zabudowanym zostało uzupełnione oświetlenie wraz z oświetleniem przejść dla pieszych. Wykonano również odwodnienie w postaci kanalizacji deszczowej na odcinku zabudowanym oraz na odcinku szlakowym w postaci rowów drogowych z przepustami pod zjazdami. W ramach realizacji zadania został także przebudowany istniejący obiekt mostowy na rzece Sewerynce. Dokonano również wykupu gruntów. Celem realizacji tego zadania była poprawa bezpieczeństwa lokalnego ruchu drogowego (szczególnie dla rowerzystów i pieszych) oraz podniesienie znaczenia dla spójności sieci dróg poprzez poprawę połączeń lokalnych dróg z drogami wyższej katego-

rii, włącznie z wybudowaną drogą S7. Przebudowana droga stanowi bowiem połączenie z siedzibami gmin Szreńsk i Radzanów oraz prowadzi ruch w kierunku Bieżunia, Sierpca, Raciąży i Płocka. Całkowita wartość zadania - 20 646 067,07 zł Dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład Programu Inwestycji Strategicznych - 14 250 000,00 zł Wkład Gminy Szreńsk - 1 025 000,00 zł Wkład własny Powiatu Mławskiego - 5 371 067,07 zł „Rozbudowa drogi powiatowej nr 2349W Żurominek – Stupsk” W ramach realizacji zadania rozbudowano odcinek drogi o długości 1921

m – od końca zjazdu z węzła drogowego „Żurominek” na drodze krajowej S7 do wyjazdu z obszaru zabudowanego miejscowości Dunaj. Poszerzono również drogę do 6,0 m na odcinkach szlakowych i do 7,0 m na odcinku zabudowanym. Wzmocniono także konstrukcję drogi i wykonano nową nawierzchnię mieszanki SMA. Ponadto zbudowano chodniki, w tym 892 m chodnik jednostronny po lewej stronie i 631 m chodnik obustronny, dwie zatoki autobusowe z wiatami przystankowym. W celu zwiększenia bezpieczeństwa drogowego zbudowano także wyspę środkową na wjeździe do miejscowości Dunaj. Wykonano również kanalizację deszczową.

Realizacja tego zadania była bardzo istotna i znacząco usprawniła ona drogowe połączenia. Rozbudowa powyższej drogi pozwoliła przede wszystkim na bezpośrednie połączenie drogi ekspresowej S7 z węzłem „Żurominek”, co usprawniło komunikację. Ponadto dzięki tej inwestycji poprawiły się warunki organizacji dowozu dzieci i młodzieży do szkół. Całkowita wartość inwestycji: 10 929 465,14 zł Źródłem finansowania zadania są: Dofinansowanie ze środków Rządowego Programu Inwestycji Strategicznych Polski Ład: 5 880 000,00 zł Pomoc Gminy Stupsk - 750 000,00 zł; Środki własne powiatu - 4 299 465,14 zł opr.jk

AKTY MIANOWANIA I ŚLUBOWANIE MŁAWSKICH NAUCZYCIELEK

Dwie nauczycielki: Marta Siemianowska oraz Butryn, złożyły przed Burmistrzem Miasta Mława Sławomirem Kowalewskim ślubowanie i otrzymały akty mianowania.

Marta Siemianowska – nauczycielka wychowania przedszkolnego w Zespole Placówek Oświatowych nr 2 w Mławie oraz Ewa Butryn – nauczycielka współorganizująca kształcenie specjalne w Szkole Podstawowej nr 6 w Mławie otrzymały akty mianowania. Ślubowanie złożyły przed Burmistrzem Miasta Mława Sławomirem Kowalewskim. Nauczycielki uroczystie odczytały rotę ślubowania: „Ślubuję rzetelnie pełnić mam powinność nauczyciela wychowawcy i opiekuna młodzieży, dążyć do pełni rozwoju osobowości ucznia i własnej, kształcić i wycho-

wywać młode pokolenie w duchu umiłowania Ojczyzny, tradycji narodowych, poszanowania Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej”. Akt mianowania jest dokumentem potwierdzającym zdobycie przez nauczyciela kolejnego szczebla w karierze zawodowej. Warunkiem uzyskania stopnia awansu zawodowego

nauczyciela mianowanego jest posiadanie odpowiednich kwalifikacji, odbycie stażu w wymiarze 2 lat i 9 miesięcy (lub krótszym czasie w wyniku zmiany przepisów) oraz zdanie egzaminu przed komisją egzaminacyjną powołaną przez Burmistrza Miasta Mława. W skład komisji wchodził: przedstawiciel

organu prowadzącego jako przewodniczący, przedstawiciel organu sprawującego nadzór pedagogiczny, dyrektor szkoły, w której nauczyciel jest zatrudniony, a także 2 ekspertów wpisanych na listę ekspertów przez Ministra Edukacji i Nauki. Nauczyciele ubiegający się o awans zawodowy na stopień nauczyciela mianowanego przystąpili, zgodnie z wymaganą procedurą, do egzaminu. 17 listopada 2023 r. do egzaminu na stopień nauczyciela mianowanego przystąpiło 2 nauczycieli jednostek prowadzonych przez Miasto Mława: Marta Siemianowska i Ewa Butryn. MS, KN

REKLAMA

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)

**BURMISTRZ
MIASTA MŁAWA**

informuje, że w dniach od 12.12.2023 r. do 15.01.2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.mława.pl podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do użyczenia, zawierający nieruchomości nr nr 10-193/21 (część), 10-4175/34 (część).

17723otm1-a-M

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)

**BURMISTRZ
MIASTA MŁAWA**

informuje, że w dniach od 12.12.2023 r. do 15.01.2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie internetowej www.mława.pl podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonej do zbycia. Wykaz obejmuje nw. nieruchomość: – nr 948/2, obręb 11, o pow. 0,3053 ha, poł. w Mławie, przy drodze wojewódzkiej (dawna droga krajowa nr 7).

17323otm1-a-M

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)

**BURMISTRZ
MIASTA MŁAWA**

informuje, że w dniach od 12.12.2023 r. do 15.01.2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.mława.pl podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonych do wydzierżawienia, zawierający nieruchomości nr nr 10-583/8, (część) 10-583/4 (część), 11-9000/3.

17523otm1-a-M

Zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r. poz. 344 z późn. zm.)

**BURMISTRZ
MIASTA MŁAWA**

informuje, że w dniach od 12.12.2023 r. do 15.01.2024 r. na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta Mława, ul. Stary Rynek 19, oraz w Biuletynie Informacji Publicznej www.mława.pl podano do publicznej wiadomości wykaz nieruchomości przeznaczonej do sprzedaży. Wykaz obejmuje nw. nieruchomość: dz. nr 4207/18, obręb 10 o pow. 0,0567 ha, poł. w Mławie przy ul. Gabriela Narutowicza.

17623otm1-a-M

POWIATOWE CENTRUM OPIEKUŃCZO MIESZKALNE W MŁAWIE MA SWOJEGO PATRONA

Powiatowe Centrum Opiekuńczo Mieszkalne w Mławie nosi imię księdza Stanisława Jurczuka. Podczas uroczystości nadania imienia odsłonięto pamiątkową tablicę oraz poświęcono samochody.

Uroczystości rozpoczęła msza święta w kościele parafialnym pw. Ducha Świętego, którą odprawił ks. prał. dr Kazimierz Ziółkowski – dziekan dekanatu mławskiego zachodniego. Po nabożeństwie pod budynkiem PCOM członkowie rodziny księdza Jurczuka odsłoniли pamiątkową tablicę, którą następnie poświęcił ksiądz dziekan. Poświęcone zostały również samochody. Dwa z nich: 9 – osobowe mikrobusy przystosowane do przewozu osób z niepełnosprawnościami zostały w tym roku zakupione przez Powiat Mławski w ramach „Programu wyrównywania różnic między regionami III” – obszar D.

Zostały one zakupione z przeznaczeniem dla uczniów Specjalnego Ośrodka Szkolno – Wychowawczego w Mławie oraz uczestników Środowiskowego Domu Samopomocy w Mławie.

Następnie uczestnicy uroczystości przeszli do sali w budynku PCOM gdzie odbyła się część oficjalno-artystyczna. Starosta Mławski Jerzy Rakowski wręczył na ręce Anny Szczypińskiej – kierownik PCOMu obraz przedstawiający księdza Stanisława Jurczuka, namalowany przez mławskiego artystę Zdzisława Krużyńskiego. - O to, aby Powiatowe Centrum Opiekuńczo Mieszkalne powstało, bardzo zabiegał ksiądz

Stanisław Jurczuk. Cieszę się, że miałem okazję go poznać, gdy przyjeżdżał do starostwa i brał udział w rozmowach. Zapamiętam go jako człowieka niezwykle serdecznego i z troską o osoby z niepełnosprawnościami – powiedział Jerzy Rakowski, starosta mławski.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz parlamentarnych i samorządowych: Poseł na Sejm RP Anna Cichol-

ska, Senator RP Krzysztof Bieńkowski, Wicewojewoda mazowiecki Sylwester Dąbrowski, Burmistrz Mławy Sławomir Kowalewski, Starosta Mławski Jerzy Rakowski, Wicestarosta Krystyna Zajac, Sekretarz powiatu Edyta Wild, Członek Zarządu Powiatu Jolanta Karpińska, Przewodniczący Rady Powiatu Jan Łukasik wraz

z radnymi oraz przedstawiciele służb mundurowych i dyrektorzy jednostek.

Po przemówieniach zaprezentowany został program artystyczny przygotowany przez społeczność Powiatowego Centrum Opiekuńczo Mieszkalnego oraz uczniów i nauczycieli Państwowej Szkoły Muzycznej w Mławie.

Mateusz Przybyszewski

REKLAMA

Ministerstwo
Sprawiedliwości

NIEODPŁATNE USŁUGI
- POMOC PRAWNA
- PORADY OBYWATELSKIE
- MEDIACJA

System Nieodpłatnej Pomocy

Odwiedź
naszą stronę!

Potrzebujesz wsparcia?

Prawnika • Doradcy • Mediatora

Jesteś w trudnej sytuacji życiowej?

Skorzystaj z naszego systemu!

Nieodpłatna
Pomoc Prawna

Nieodpłatne
Poradnictwo
Obywatelskie

Nieodpłatna
Mediacja

[f /NieodplatnaPomoc](#)

Numer telefonu
do zapisów:

Starostwo Powiatowe
w Mławie
23 655 2903

MIKOŁAJKI W MŁAWSKICH PRZEDSZKOLACH

O mławskich przedszkolach ze wszystkich placówek oświatowych nie zapomniał Burmistrz Miasta Mława, Sławomir Kowalewski i wysłał swoje „elfy”, czyli pracowników Wydziału Oświaty i Polityki Społecznej do mławskich przedszkoli z mikołajkowymi prezentami.

1380 upominków otrzymały przedszkolaki z publicznych placówek:

Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 1 im. Marii Konopnickiej
Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 2
Miejskie Przedszkole Sa-

morządowe Nr 3 im. Jana Brzechwy
Miejskie Przedszkole Samorządowe Nr 4 z Oddziałami Integracyjnymi im. Ewy Szelburg - Zarembiny
Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Mikołaja Kopernika
Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Józefa Ostaszewskiego

Szkoła Podstawowa Nr 6 z Oddziałami Integracyjnymi im. Kornela Makuszyńskiego
grupy przedszkolne w Szkole Podstawowej nr 7 im. Zuzanny Morawskiej
Publiczne Przedszkole „Dzieciątka Jezus” Parafii Świętej Rodziny

Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy im. Janusza Korczaka oraz niepublicznych jednostek:
Katolicka Szkoła Podstawowa im. ks. Macieja Kazimierza Sarbiewskiego SI
Przedszkole Niepubliczne Bajkowy Dworek

Niepubliczne Przedszkole „Mały zaczek” Akademickiego Centrum Kształcenia przy PANS im. Ignacego Mościckiego

Niepubliczne Przedszkole Terapeutyczne „Dobre Miejsce”.

Przedszkolaki przygotowały się śpiewając na przyjęcie Mikołaja. Dzieci w czerwono – białych strojach bawiły się, tańczyły, brały udział w wielu atrakcyjnych i pouczających zabawach, spotkały się z Mikołajem, któremu nie zabrakło słodczy.

NAGRODY DLA LAUREATÓW, CHOINKA DLA MIESZKAŃCÓW

Burmistrz Miasta Mława Sławomir Kowalewski nagrodził laureatów nagród głównych i wyróżnień w konkursie plastycznym na świąteczną kartkę. Chwilę później zainaugurował Miejskie Mikołajki, odpalając wraz z mieszkańcami lampki na choince na Starym Rynku. Na koniec do wspólnej zabawy zaprosili dzieci pan Sprężynka i Mikołaj.

Na tegoroczną edycję konkursu „Świąteczna kartka od Burmistrza” wpłynęły aż 274 prace. Poziom wykonania wszystkich rysunków jak co roku był bardzo wysoki. Jury stanęło przed tak

trudnym zadaniem, że postanowiło przyznać nie tylko 8 nagród głównych, ale też... 40 wyróżnień. Kartki 8 zwycięzców będą wydrukowane w kilkudziesięciu egzemplarzach każda i wysłane ze świą-

tecznymi życzeniami Burmistrza Miasta Mława, Przewodniczącego Rady Miasta Mława i mieszkańców do miast partnerskich oraz instytucji, organizacji, firm i jednostek współpracujących z miastem.

Laureatom i wyróżnionym burmistrz Sławomir Kowalewski gratulował i wręczał zestawy nagród rzeczowych podczas podsumowania konkursu w Sali na Piętrze Miejskiego Domu Kultury w Mławie w środę 6 grudnia 2023 r.

Po tym jakże przyjemnym momencie burmistrz wraz z mieszkańcami spotkali się na Starym Rynku, by wspólnie zapalić lampki na miejskiej choince. Zwień-

cenieniem Miejskich Mikołajek były spektakl z panem Sprężynką oraz spotkanie z Mikołajem w kinie Kosmos. Sala była wypełniona milusińskimi i ich bliskimi po brzegi.

KN / KSM

TRZECH CUDZOZIEMCÓW, ZATRZYMANÝCH JEDNEGO DNIA

Spowodowanie dwóch kolizji drogowych oraz niebezpieczna jazda z wyprzedzaniem w miejscu objętym zakazem, to zachowanie trzech nietrzeźwych cudzoziemców, na terenie Mławy. Zostali zatrzymani w ciągu jednego dnia, przez interweniujące patrole prewencji i ruchu drogowego. Grozi im kara pozbawienia wolności oraz wysoka grzywna.

Nietrzeźwy obywatel Gruzji, kierujący oplem, dachował przy wiadukcie Szreńskim w Mławie. Jak relacjonowali świadkowie zdarzenia, zanim uderzył w krawężnik, jechał z dużą prędkością, wyprzedzał inne pojazdy na przejściu dla pieszych. Po uderzeniu w krawężnik, opel wywrócił się na bok. Kierowca i pasażer nie odnieśli obrażeń.

Jak się okazało, kierujący oplem 39-letni obywatel Gruzji, miał ponad 1,3 promila alkoholu w organizmie. Był już wcześniej karany za kierowanie pojazdem w stanie nietrzeźwości, na terenie innego miasta. Ma dwa sądowe

zakazy kierowania pojazdami. Obywatel Gruzji trafił do policyjnego aresztu a jego samochód został odholowany. Po wytrzeźwieniu usłyszał zarzuty kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości oraz niestosowania się do sądowego zakazu. Grozi mu kara do 5 lat pozbawienia wolności oraz dożywotni zakaz kierowania pojazdami.

<http://m.wm.pl/2023/12/orig/287-167082-1077659.jpg>
Tego samego dnia, przed godz. 17, nietrzeźwy obywatel Ukrainy, uderzył w samochód nauki jazdy. Do zdarzenia doszło przed przejściem dla pieszych, na ul. Sienkiewicza w Mławie. Jak wynika z ustaleń, kur-

sant, kierujący hyundayem zatrzymał się przed przejściem, by ustąpić pierwszeństwa pieszemu. W tym momencie, w tył tego pojazdu uderzył kierujący fordem. Kierowca forda wysiadł z samochodu, zobaczył co się stało, po czym odjechał z miejsca zdarzenia. Jadący z kursan-

tem instruktor, powiadomił policję. Interweniujący patrol, po 10 minutach zatrzymał kierującego fordem. Okazał się nim 27-letni obywatel Ukrainy. W organizmie miał ponad 1,2 promila alkoholu. W rozmowie z policjantami przyznał, że zanim wsiadł za kierownicę, pił piwo

i wódkę. Został osadzony w policyjnym areszcie. Po wytrzeźwieniu usłyszał zarzut kierowania pojazdem w stanie nietrzeźwości. Grozi mu kara do 3 lat pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia pojazdów oraz wysoka grzywna.

Także w sobotę na Al. Piłsudskiego w Mławie, patrol ruchu drogowego, zatrzymał do kontroli pirata drogowego, który wyprzedzał w miejscu objętym zakazem. Jak się okazało, kierowca daewoo, 32-letni obywatel Ukrainy, miał w organizmie ponad 2 promile alkoholu. Nie posiadał uprawnień do kierowania. Jego samochód został odholowany na

policyjny parking. Zatrzymanemu, nietrzeźwemu kierowcy grozi kara do 3 lat pozbawienia wolności, zakaz prowadzenia pojazdów oraz wysoka grzywna.

We wszystkich, trzech przypadkach, trwają czynności mławskiej policji. Policjanci apelują o przekazywanie informacji o nietrzeźwych kierujących. Jeśli podejrzewasz, że kierowca może być pod wpływem alkoholu lub narkotyków, nie zwlekaj, zadzwoń pod numer alarmowy 112, przekaz lokalizację oraz markę i numer rejestracyjny pojazdu. Twoja reakcja pozwoli zapobiec poważnemu niebezpieczeństwu.

asp.szt. Anna Pawłowska

OSZUKAŁY EKSPEDIENTKĘ METODĄ „NA PRZEWALKĘ”

Wydział Kryminalny mławskiej komendy Policji prowadzi postępowanie, dotyczące przestępstwa oszustwa, metodą „na przewalkę”. Podejrzane, to dwie kobiety narodowości romskiej. Oszukały sprzedawcę w jednej z mławskich piekarni. To stara metoda oszustwa, polegająca na odwróceniu uwagi i przekazaniu pokrzywdzonemu tylko części gotówki. Jeden lub kilka banknotów pozostaje w ręku oszusta.

Do kradzieży doszło w połowie listopada. Kamery monitoringu, w jednym z mławskich marketów zarejestrowały kobietę o ciemnej karnacji, która stoi przy stoisku piekarni. Kupuje pieczywo, płacąc banknotem o nominale 200 zł. Ekspedientka podaje pieczywo i wydaje kupującej resztę. Po chwili do lady podchodzi druga kobieta, odwraca uwagę sprzedawczej. Kupująca rezygnuje z pieczywa i prosi o zwrot banknotu

o nominale 200 zł, oddaje

czając banknoty. Podaje

Do kasy trafia jednak tylko część sumy. Banknot 100 – złotowy zostaje bowiem w ręku oszustki. Obie kobiety odchodzą. Ekspedientka orientuje się, że brakuje części pieniędzy dopiero po pewnym czasie. Działającym wspólnie oszustkom grozi kara od 6 miesięcy do 8 lat pozbawienia wolności.

Oszustwo „na przewalkę”, to stara metoda, którą posługują się złodzieje. Występuje w wielu wariantach. Oszuści, wykorzystu-

jąc nieuwagę pokrzywdzonego, zastępują banknoty o dużych nominałach, banknotami o znacznie niższym nominale lub chowając banknoty, przekazują pokrzywdzonemu tylko część pieniędzy. Oszuści wykorzystują w tym celu chwilowe zamieszanie, odwracając uwagę pokrzywdzonego.

Sposobem na uniknięcie tego oszustwa, jest dokładne sprawdzenie każdego banknotu i spokojne przeliczenie gotówki. Jeśli

sytuacja wiąże się z zamieszaniem, zagadywaniem, odwracaniem uwagi, to dodatkowy sygnał ostrzegawczy.

Osoby, które rozpoznają kobiety, widoczne na filmie z monitoringu lub mają informacje, które mogłyby się okazać pomocne w ustaleniu ich tożsamości, proszone są o pilny kontakt z mławską Policją, tel. 47 703 62 00 lub 47 703 62 04. Taką informację można przekazać anonimowo.

asp.szt. Anna Pawłowska

KOCZOWAŁ NA POLU, W SZALAŚCIE Z PALET. ZIMĘ SPĘDZI W ZAKŁADZIE KARNYM

Mławscy dzielnicowi, na podstawie informacji przekazanej przez wolontariuszy grupy „Zalewski Patrol”, odnaleźli koczującego na obrzeżach Mławy, 56-letniego mężczyznę. Groziła mu śmierć z wychłodzenia. Przebywał w ustawionym na polu szałasie z palet i banerów reklamowych. Okazało się, że to poszukiwany nakazem doprowadzenia, mieszkaniak Mławy.

Mławscy dzielnicowi sprawdzają każdą informację od mieszkańców i wolontariuszy, o osobach

bezdolnych, którym grozi śmierć z wychłodzenia. W tym tygodniu, dzielnicowi sprawdzali między innymi koczowisko, rozbite na polu, w pobliżu krajowej siódemki. W szałasie, ustawionym z palet i banerów reklamowych, odnaleźli torbę podróżną i inne przedmioty, świadczące o przebywaniu w tym miejscu osoby bezdomnej.

Interweniujący dzielnicowi odnaleźli na koczowisku 56-letniego mieszkańca Mławy. Okazało się, że to osoba poszukiwana nakazem doprowadzenia do

zakładu karnego. W szałasie na polu nie ukrywał się jednak przed wymiarem sprawiedliwości. Twierdził, że to jego pole i pilnuje swojej własności. Zatrzymany mężczyzna, najbliższe 6 miesięcy spędzi w zakładzie karnym.

Uratuj przed śmiercią z wychłodzenia

Mławscy policjanci apelują o przekazywanie informacji o osobach bezdomnych, przebywających w pustostanach, ogródkach działkowych, piwnicach. Takim osobom, pozbawio-

nym bezpiecznego noclegu i ciepłego posiłku, grozi śmierć z wychłodzenia.

Pamiętajmy także, że zima to trudny czas dla osób starszych i samotnych, przebywających w swoim domu, ale bez ogrzewania i ciepłego posiłku. Apelujemy o przekazywanie informacji o takich osobach do dzielnicowego lub ośrodków pomocy społecznej.

Możesz skontaktować się z dzielnicowym, korzystając z bezpłatnej aplikacji „Moja Komenda”.

asp.szt. Anna Pawłowska

KRADŁ W MARKECIE. ZAREJESTROWAŁ GO KAMERY MONITORINGU, JEŚLI GO ROZPOZNAJESZ, POWIADOM POLICJĘ.

Posterunek Policji w Strzegowie prowadzi postępowanie, dotyczące przestępstwa kradzieży w jednym z lokalnych marketów. Widoczny na zdjęciach mężczyzna ukradł alkohol oraz artykuły spożywcze. Jeśli rozpoznasz tego mężczyznę, powiadom Policję.

Kamery monitoringu zarejestrowały mężczyznę w okularach, siwe włosy i widoczny zarost, który włożył do koszyka kilka butelek z alkoholem oraz artykuły spożywcze, po

czym wyszedł z marketu, ze skradzionym towarem. Za przestępstwo to grozi kara do 5 lat pozbawienia wolności. Osoby, które rozpoznają mężczyznę, widocznego na zdjęciach z monitoringu lub mają informacje, które mogłyby się okazać pomocne w ustaleniu jego tożsamości, proszone są o pilny kontakt z mławską Policją, tel. 47 703 62 00 (dyżurny), 47 703 63 90 (PP w Strzegowie). Informację można przekazać anonimowo.

asp.szt. Anna Pawłowska

SARNA, DZIK, ŁOŚ NA DRODZE? CO ROBIĆ I JAK SIĘ ZACHOWAĆ?

KOLIZJA Z DZIKIM ZWIERZĘCIEM TO POWAŻNE ZAGROŻENIE, Z KTÓRYM MOŻE SPOTKAĆ SIĘ KAŻDY KIEROWCA, ZWŁASZCZA ZIMĄ, KIEDY LEŚNE ZWIERZĘTA WABI SÓL DROGOWA. JAK UNIKNĄĆ WYPADKU?

Pierwszym i najważniejszym sposobem na zapobieganie kolizjom ze zwierzyną leśną, jest ostrożność. Kierowcy powinni zachowywać odpowiednią prędkość, szczególnie w obszarach oznaczonych znakiem drogowym A-18b, który ostrzega o możliwości napotkania na drodze zwierząt i zobowiązuje uczestników ruchu do zachowania szczególnej ostrożności. Ostrzegawczy znak drogowy A-18b — „Uwaga, dzikie zwierzęta” — stosuje się, oznaczając miejsca, w których zwierzęta dziko żyjące często przekraczają drogę, widząc go, kierowca powinien ograniczyć prędkość, by w razie spotkania leśnej zwierzyny, miał odpowiednio dużo czasu na reakcję.

Więcej na temat zagrożenia powiedzą nam tabliczki podznakowe — T-1 wskazuje odległość znaku ostrzegawczego od miejsca niebezpiecznego (jeżeli jej nie ma, odległość od miejsca niebezpiecznego to od 150 do 300 m na drogach, na których dopuszczalna prędkość przekracza 60 km/h i do 100 m na po-

Leśną zwierzynę wabi między innymi sól drogowa

zostałych drogach), T-2 wskazuje długość odcinka drogi, na którym powtarza się lub występuje niebezpieczeństwo (spotkamy ją, jeżeli długość odcinka przekracza 500 m) i T-3 wskazująca koniec odcinka, na którym powtarza się lub występuje niebezpieczeństwo.

Warto zaznaczyć, że zwierzęta najbardziej aktywne są w godzinach świtu

i kiedy się ściemnia. Wabić może je sól drogowa, pożywienia mogą szukać na poboczach, a napotkanie jednego zwierzęcia, powinno dać nam sygnał, że w pobliżu mogą być kolejne, ponieważ sarny czy dziki żyją w stadach.

Policjanci nie ukrywają, że przyczyną zdarzeń drogowych z udziałem dzikich zwierząt jest przeważnie nadmierna prędkość, która ogranicza możliwości manewru w przypadku pojawienia się zwierzęcia na drodze oraz zwiększa dystans potrzebny do zatrzymania rozpędzonego auta, a zwierzę oślepione przez światła reflektorów rzadko ucieka, w większości przypadków zatrzymuje się i staje w bezruchu.

Kolizja ze zwierzyną leśną. Co robić?

Jeżeli już spotkało cię nieszczęście — kolizja ze zwierzyną leśną — zjedź na pobocze, wystaw trójkąt ostrzegawczy i zabezpiecz miejsce zdarzenia. Jeżeli są osoby ranne, postaraj się udzielić im pierwszej pomocy. Za każdym razem,

gdy dojdzie do wypadku, w tym zderzenia z łosiem, sarną czy dzikiem, należy zawiadomić służby — nawet kiedy nie ma rannych, szkody materialne są niewielkie. Policjanci bowiem sporządzą odpowiednią dokumentację i powiadomią służby odpowiedzialne za zabranie zwierzęcia z drogi.

Pod żadnym pozorem nie przemieszczaj i nie usuwaj z jezdni potrąconego lub martwego zwierzęcia samodzielnie. Nie dotykaj go i czekaj na przyjazd policji — dzikie zwierzę w obliczu zagrożenia może zaatakować, a kolejnym zagrożeniem jest wścieklizna, na którą może chorować.

Kolizje ze zwierzyną leśną są nieprzewidywalne, ale odpowiednia ostrożność i znajomość zasad postępowania w takich sytuacjach może znacznie zwiększyć bezpieczeństwo na drodze. Pamiętaj o zachowaniu spokoju i odpowiedzialności w przypadku zderzenia z dzikim zwierzęciem. Bezpieczeństwo na drodze zaczyna się od świadomości i rozważa każdego kierowcy. **kk**

OGŁOSZENIE O NABORZE KANDYDATÓW DO WOJEWÓDZKIEJ SPOŁECZNEJ RADY DS. OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Marszałek Województwa Mazowieckiego informuje o możliwości zgłaszania kandydatów do Wojewódzkiej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych.

Zgłoszeń mogą dokonywać działające na terenie województwa mazowieckiego organizacje pozarządowe, fundacje oraz jednostki samorządu terytorialnego (powiaty i gminy).

Pisemne zgłoszenia powinny zawierać:

- dane podmiotu zgłaszającego: nazwę, adres oraz numer telefonu i adres poczty elektronicznej;
- dane kandydata: imię, nazwisko, adres korespondencyjny oraz numer telefonu i adres poczty

elektronicznej wraz z uzasadnieniem w postaci opisu dotychczasowej pracy zawodowej i działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;

- oświadczenie kandydata o wyrażeniu zgody na kandydowanie;
- oświadczenie kandydata o niekaralności;
- klauzulę informacyjną zaopatrzoną w podpisane oświadczenie kandydata o zapoznaniu się z jej treścią.

Zgłoszenia kandydatów należy zgłaszać do 14

grudnia 2023 r. w formie pisemnej, na formularzu zgłoszeniowym, stanowiącym załącznik do niniejszego ogłoszenia, wklejonej kopercie z dopiskiem „Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych” w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie przy ul. Jagiellońskiej 26, 03-719 Warszawa albo pocztą na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego wskazany powyżej. Dopuszcza się również przesłanie zgło-

szenia (skan wypełnionego i podpisanego formularza) drogą elektroniczną na adres mailowy: zdrowie@mazovia.pl.

Szczegółowych informacji dotyczących Wojewódzkiej Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych udzielają pracownicy Departamentu Zdrowia i Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego w Warszawie: Justyna Stopa, tel. (22) 59 79 946; Paulina Mazurek, tel. (22) 59 79 944; Iwona Fiks, tel. (22) 59 79 932.

Młowski historyk prof dr hab. Ryszard Juszkiewicz całość sił akowskich łącznie z członkami Wojskowej Służby Ochrony Powstania i być może uwzględniając scalonych z Armią Krajową żołnierzy konspiracji Narodowych Sił Zbrojnych, których było około 400, podaje że obwód AK Mława mógł nawet liczyć 4,5 do 5 tysięcy ludzi. Liczba ta wydaje się jednak znacząco przeszacowana. Aczkolwiek krótko mówiąc istniało tutaj dosyć silne podziemie.

Walkę z owym miejscowym podziemiem podobnie zresztą jak w całym kraju najsukuteczniej prowadziło gestapo. Rezultaty tej walki do 1941 roku były jednak niewielkie. Aparat bezpieczeństwa Rzeszy początkowo był bezradny w stosunku do tworzącego się ruchu oporu, mającego jednocześnie spore oparcie w społeczeństwie. Akcje gestapo nie przynosiły oczekiwanych rezultatów. Ruch podziemny ciągle wzrastał na siłach i pracował coraz bardziej precyzyjnie. Ocena tej sytuacji spowodowała sięgnięcie przez nich do najgroźniejszej broni – agentury, mającej rozbijać i unicestwiać organizacje podziemne od wewnątrz. Tak się złożyło, że największe straty miejscowe podziemie poniosło właśnie w wyniku operacyjnej działalności kilku groźniejszych agentów gestapo.

Dla Armii Krajowej takim groźnym agentem, przez którego zginęły dziesiątki ludzi zajmujących kierownicze stanowiska w organizacji był Franciszek Zieliński pseudonim „Włóczęga”.

Różne były drogi i okoliczności powodujące że niektórzy ludzie stawali się agentami niemieckimi. Strach, ból fizyczny, brak odporności psychicznej, czy też zwykła ludzka podłość przyczyniały się do tego, że niedługo po aresztowaniu zgadzali się oni na współpracę z władzami bezpieczeństwa Rzeszy. W wyniku ich działalności spadły na miejscowe organizacje dotkliwe ciosy.

Kim był „Włóczęga”? Niewątpliwie jednym z najzdolniejszych agen-

foto Arch. prywatne

ARESZTOWANIA ŻOŁNIERZY ARMII KRAJOWEJ W 1942 ROKU NA MAZOWSZU PÓŁNOCNYM

OBWÓD ARMII KRAJOWEJ MŁAWA STANOWIŁ NAJSILNIEJSZĄ JEDNOSTKĘ WCHODZĄCĄ W SKŁAD INSPEKTORATU OKRĘGU WARSZAWA PODOKRĘGU PÓŁNOCNEGO OBSZARU WARSZAWSKIEGO AK. W SKŁAD TEJ JEDNOSTKI WCHODZIŁY TAKŻE ZNACZNIE SŁABSZE OBWODY: DZIAŁDOWO, SIERPC I PŁOCK. MIAŁA ONA LICZYĆ 2,5 TYSIĄCĄ ZAPRZYSIĘŻONYCH ŻOŁNIERZY KONSPIRACJI W PLUTONACH TERENOWYCH, W TYM JEDNAK TYLKO 23 OFICERÓW ORAZ 270 PODOFICERÓW.

tów gestapo. Bezpośrednim sprawcą odpowiedzialnym za stracenie nie tylko w Mławie kilkudziesięciu żołnierzy konspiracyjnej Armii Krajowej, ale też szerzej na terenie całego Mazowsza Północnego.

Nazywał się Franciszek Zieliński i był członkiem Związku Walki Zbrojnej prawdopodobnie od 1941 roku. W czasie okupacji wraz z rodziną mieszkał w Iłowie, miasteczku leżącym przy trasie kolejowej Warszawa - Gdańsk, kilka kilometrów od Mławy. Przed wojną ukończył podoficerską szkołę

piechoty i szkołę zawodową w Działdowie. Z nieznanego bliżej przyczyn został prawdopodobnie w 1941 roku aresztowany przez gestapo i przewieziony do Działdowa. Tam był przesłuchiwany i został „złamany”. Poszedł na współpracę z Niemcami.

Po wypuszczeniu na wolność otrzymał zadanie rozpracowania struktur Związku Walki Zbrojnej/Armii Krajowej na terenie rejencji ciechanowskiej. Prawdopodobnie już wiosną 1942 roku Zieliński nawiązał kontakt z szefem „dwójki” Mławskiego Obwodu Janem

Wasiłowskim ps. „Janusz”. Przyszło mu to stosunkowo łatwo, ponieważ Wasiłowski i jego współpracownicy nie przestrzegali podstawowych zasad konspiracji.

Janusz był człowiekiem bardzo odważnym i prawnym, ufnym wpatriotyczne nastawienie każdego Polaka. W jego mieszkaniu przy ulicy Dzierżgowskiej zbierali się członkowie konspiracji. Prawie wszyscy dorośli mieszkańcy ulicy wiedzieli kim jest „Janusz” i jakie pełnił funkcje w organizacji podziemnej. „Włóczęga” miał bardzo łatwe zadanie.

Szybko zyskał zaufania „Janusza” i równie szybko poznał niektórych działaczy miejscowego podziemia. Poprzez „Janusza” przedostał się do Warszawy i tam w sztabie Podokręgu Warszawskiego AK zaczął pracować jako kurier tzw. „dwójki”, czyli wywiadu.

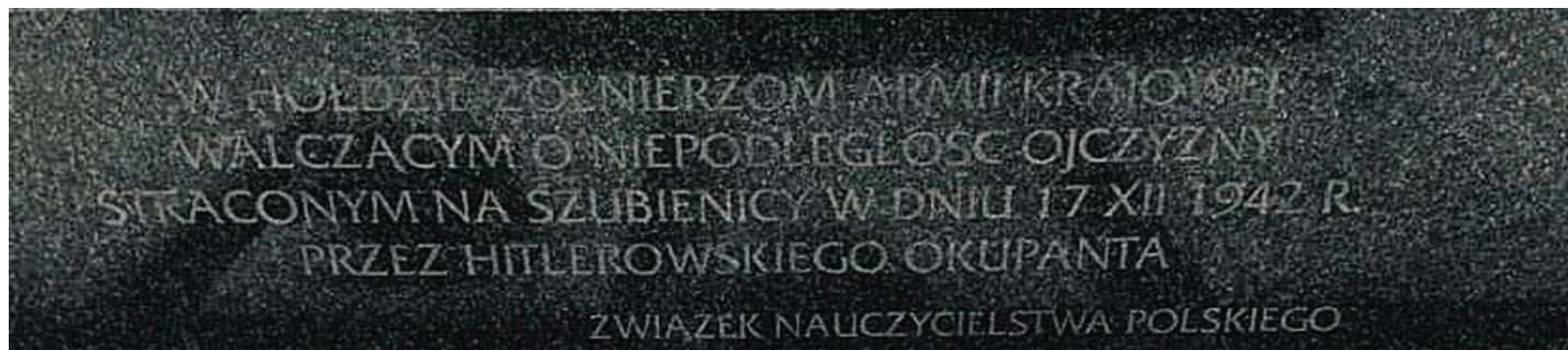
Podróżował między sztabem w Warszawie a terenem. Miał więc możliwość rozpracowania struktur terenowych podziemia na Mazowszu Północnym. Po pewnym czasie jego działania zaczęły budzić podejrzenia. Wkrótce został zidentyfi-

kowany jako agent gestapo. Nie wszyscy działacze podziemnej organizacji byli przekonani o jego agenturalnej działalności. Dlatego „Włóczęga” nie został przez podziemne władze zlikwidowany, a nawet postawiony przed podziemnym sądem. Nadal prowadził podstępą działalność. W wyniku jego aktywnej działalności w powiecie mławskim zostało aresztowanych latem 1942 roku czworo działaczy sztabu podokręgu – Michalina Czechowska („Nastka”), Jan Wasiłowski („Janusz”), Bronisław Żebrowski („Nurek”) i Eugeniusz Jastrzębski („Sęp”). Również w sąsiednich powiatach mniej więcej w tym samym czasie zostały przeprowadzone liczne aresztowania, które najprawdopodobniej były spowodowane działalnością agenturalną tego samego człowieka. Były to powiaty: ciechanowski, przasnyski, pułtowski, sierpecki, płoński i płocki.

W powiecie przasnyskim zostali aresztowani ludzie, którzy stanowili zespół najbliższych pracowników komendanta Obwodu Przasnyskiego AK Zenona Kiembrowskiego („Konrad”) wraz z dowódcą, wśród nich: Marian Arent („Luty”), Maria Kaczyńska, Zenobia Jelińska („Teresa”), Władysław Otłowski („Woyno”), Edmund Zdankowski („Max”). Oprócz nich w dalszej kolejności aresztowano Mieczysława Kaliszewskiego, Jana Głowskiego, Jastrzębskiego i wielu, wielu innych.

W powiecie pułtuskim aresztowania rozpoczęły się od zatrzymania na stacji Ciechanów kurierki organizacji, a następnie objęły kolejnych kilkanaście osób. Bohaterska postawa tych, którzy nie załamali się w czasie śledztwa, zatamowała kolejną falę aresztowań nie tylko w powiecie pułtuskim, ale i w innych, sąsiednich oraz zapobiegła likwidacji całej siatki organizacyjnej AK w kilku obwodach.

Okoliczności aresztowania Jana Wasiłowskiego były następujące: przed dniem aresztowania „Janusz” otrzymał od „Włóczęgi” propozycję spotkania, którą przyjął. Spotkanie miało się odbyć w dniu 21 lipca 1942 roku

w restauracji Volksdeutscha Karczewskiego przy ulicy Żwirki 17 w Mławie. Kiedy „Janusz” poszedł na spotkanie, „Włóczęgi” nie zastał, natomiast po wyjściu z lokalu został opadnięty przez agentów gestapo. Stamtąd został przewieziony samochodem do swojego domu, w celu zrobienia w jego domu rewizji. W czasie legitymowania mężczyzn, przechodzących w tym czasie w pobliżu samochodu, „Janusz” uciekł. Gestapowcy zaczęli za nim strzelać, ale bez skutku. Szukając schronienia wpadł do domu przy zbiegu ulic Padlewskiego i Dzierzgowskiej i skrył się na strychu. Po długich poszukiwaniach został znaleziony i przewieziony początkowo do Działdowa, potem Płocka, Ciechanowa i wreszcie do Mławy na egzekucję.

„Włóczęga” był również wykorzystywany przez gestapo do przechwytywania członków podziemia przychodzących na kontakty, lub do rozpoznania ich na terenie Warszawy. Próba aresztowania Franciszka Jureckiego oraz jego żony Janiny Jureckiej, którzy mieli kontakty prowadzące między innymi do ówczesnego komendanta Podokręgu „Kurpa”, nie powiodła się. Zostali natomiast aresztowani rodzice Janiny Jureckiej oraz Tadeusz Jurecki, który został zabrany przez gestapo ze szpitala w Otwocku.

Po tych aresztowaniach został wydany przez sąd podziemny wyrok śmierci na Franciszka Zielińskiego. „Włóczęga” wiedział o tym i miał się na baczności. Po terenie poruszał się w obstawie niemieckich agentów. Liczne próby wykonania na nim wyroku spaliły na panewce.

Kres jego złowrogiej agenturalnej działalności

RÓŻNE BYŁY DROGI I OKOLICZNOŚCI POWODUJĄCE ŻE NIEKTÓRZY LUDZIE STAWALI SIĘ AGENTAMI NIEMIECKIMI. STRACH, BÓL FIZYCZNY, BRAK ODPORNOŚCI PSYCHICZNEJ, CZY TEŻ ZWYKŁA LUDZKA PODŁOŚĆ PRZYCZY尼亚ŁY SIĘ DO TEGO, ŻE NIEDŁUGO PO ARESZTOWANIU ZGADZALI SIĘ ONI NA WSPÓŁPRACĘ Z WŁADZAMI BEZPIECZEŃSTWA RZESZY. W WYNIKU ICH DZIAŁALNOŚCI SPADŁY NA MIEJSCOWE ORGANIZACJE DOTKLIWE CIOSY.

dobiegł końca w lutym 1943 roku. Wykonując polecenie swoich niemieckich zwierzchników, zorganizował napad wspólnie z innymi agentami gestapo, na przebywającego w miejscowości Gąsiorówek, w gminie Winnica, w powiecie pułtuskim, inspektora i komendanta terenowego Podokręgu AK Północ-majora „Kmicica”. W trakcie walki „Włóczęga” został zabity. Niestety w walce zginęli również dwaj współpracownicy „Kmicica”: Waław Majewski - jego zastępca i adiutant Tadeusz Ruciński.

Dość dużych aresztowań w lipcu 1942 roku wśród członków AK i NSZ, nie pozostających w związku z osobą „Włóczęgi”, dokonano na terenie gminy Szczepkowo Borowe. Aresztowania te wzięły początek od zatrzymania Jana Burskiego ze wsi Zaskórki. Po uwięzieniu Burskiego aresztowano także Jana Sobolewskiego z Janówca, Franciszka Podowskiego i Jerzego Kownackiego z Polci, Aleksandra Wrzeszczyńskiego i Zacheusza Moszczyńskiego także z Janówca.

W wyniku dokonanych w lecie 1942 roku aresztowań na terenie Mazowsza Północnego, w dniu 17 grudnia 1942 roku na szubienicach zawisli podczas publicznych egzekucji w Mławie: z powiatu mławskiego Jan Wasilowski („Janusz”) i Michalina Czechowska („Nastka”), zaś z powiatu ciechanowskiego włączeni do grupy mławskiej - prawdopodobnie na podstawie tego, że „zjęto” ich w powiecie ciechanowskim - Bronisław Żebrowski („Nurek”) i Eugeniusz Jastrzębski („Feliks”). W powiecie przasnyskim zawisli na szubienicy: Marian Arent („Luty”), Władysław Otłowski („Woyna”), Edmund Zdanowski („Max”) i Zenon Kiembrowski

(„Konrad”). Z powiatu ciechanowskiego zostali powieszani na ciechanowskim zamku: Tadeusz Jurecki, Kazimiera Grzelakowa i Zenobia Jelińska. W Pułtusku zawisli na szubienicy: Bronisław Dębiński („Dąb”), Bolesław Nodzykowski - podoficer zawodowy z Pułtuska, Juliusz Kubis („Kłos”) oraz dwaj członkowie Podziemia o nie ustalonych nazwiskach. Z powiatu sierpeckiego zostali powieszani w Rościszewie w dniu 18 września 1942 roku: Władysława Kwiatkowska, Leopold Mazurowski, Stefan Konkiewicz, Feliks Dziurliński, Ignacy Dziwanowski, Ignacy Iżyk, Władysław Bogel, Waław Sobociński, Stanisław Bieniewski, Józef Gołębiowski, Waław Grześkiewicz, Antoni Włodarczyk, Ignacy Piotrowski i Stanisław Kozłowski. W tym samym dniu zostali powie-

szeni również w Płocku: Antoni Krzywoszewski, Józef Marian Jurkowski, ks. Michał Serafin, Leon Pomierny, Stefan Adamczyk, Stefan Trojanowski, Zygmunt Wolski, Gustaw Koszakowski, Marek Sobczyński, Józef Rudziński i Wincenty Perzyński.

W Mławie 17 grudnia 1942 roku na północną stronę rynku okupanci niemieccy spędzili setki mławian i mieszkańców okolicznych wsi, którzy mieli uczestniczyć w tym ponurym wydarzeniu. Szubienica została ustawiona w głębi północnej pierzei rynku, która wtedy pozbawiona została budynków w wyniku bombardowania we wrześniu 1939 roku. Był to pusty plac po którym hulał tylko mroźny grudniowy wiatr.

Czworo żołnierzy AK, zostało doprowadzonych do szubienicy. Ręce mieli skrepowane do tyłu. Nim

zawisli na szubienicy, zgromadzeni na placu usłyszeli okrzyk: „Niech żyje...!”. Polska - ten ostatni wyraz nie zdążył zostać wypowiedziany.

Po dokonaniu egzekucji, ciała powieszonych miały wisieć przez kilka dni. Stało się jednak inaczej. Po południu tego samego dnia ze stacji kolejowej na Wólce, przez miasto maszerował oddział żołnierzy Wehrmachtu, śpiewając piosenki. Kiedy przechodzili przez rynek nagle zamilkli. Niemcy zobaczyli okupacyjną rzeczywistość w Mławie. Oddział pomaszerował dalej w kierunku poligonu w Nosarzewie. Na skutek interwencji oficera dowodzącego niemieckim oddziałem, ciała powieszonych zostały zdjęte z szubienicy.

Michał Nowakowski, historyk, regionalista, nauczyciel, doradca metodyczny, samorządowiec, członek TPZM.

„MAŁPKI” NADAL POPULARNE

Ostatnie dwie dekady to w Polsce największy przyrost spożycia alkoholu w Europie. W ostatnich latach „małpki”, sprzedawane w małych buteleczkach o pojemności 200 lub 100 ml, stały się hitem sklepów monopolowych.

— Są tańsze niż półlitrowka, mniejsze i łatwe do schowania — mówi pani Krystyna, sprzedawczyni. — Tak naprawdę kupują je wszyscy, niezależnie od płci czy statusu społecznego, choć większość to mężczyźni.

Wypicie małej buteleczki wydaje się całkowicie niewinne i niegroźne, niemal niezauważane, co w efekcie może prowadzić do częstszego picia alkoholu łącznie w większej ilości...

Duży wybór

W statystycznym niewielkim sklepie w Polsce klienci mają do wyboru ponad 60 wariantów wódek smakowych, z których niemal połowa to najmniejsze buteleczki do 100 ml, około 20 w opakowaniach 200 ml, 15 w opakowaniach 500 ml i reszta w większych opakowaniach.

Blisko dwie trzecie najtańszej wódki, bo 60 proc., jest sprzedawana w formie „małpek”, czyli butelek o pojemności do 200 ml. To zjawisko trwa mimo podwyżek cen związanych z podniesieniem akcyzy i dodatkowymi opłatami, których zadaniem było właśnie zmniejszenie atrakcyjności cenowej małpek.

— Mamy naprawdę duży wybór alkoholi: od czystej wódki po różne smaki — mówi pani Wiktoria, sprzedawczyni z osiedlowego sklepu. — Po „małpki” przychodzą zazwyczaj te same osoby. I nie są to jacyś osiedlowi pijaczkowie. Sporo osób przed pracą u nas się zaopatruje. Niektórzy wypijają je od razu po wyjściu ze sklepu, inni chowają do kieszeni lub torby i odchodzą. Na 10 kupujących jakieś 8 osób to panowie.

Rano „małpka”, wieczorem piwo lub whisky

Codziennie picie staje się coraz większym prob-

lemem. Alkohol ma dwa ryzykowne elementy. Pijąc go, można stracić nad sobą kontrolę, a jak wypije się go za dużo, to w skrajnych przypadkach nawet umrzeć. Poza tym takie picie prowadzi do wielu chorób. Nie wytrzymuje trzustka, wątroba.

„Małpki” kupuje się zwykle trzy razy dziennie. Jak potwierdzają sprzedawcy, pierwsza fala przypada rano i jest to około 30 proc. całej sprzedaży, potem po wyjściu z pracy, a wieczorem kolejna.

— Pracuję na zmiany, więc wiem, kiedy „stali klienci” kupują alkohol — mówi pani Krystyna. — Rano kupują „małpki” i po południu też, na wieczór przeważnie piwo lub jakiś większy alkohol, np. pół litra, wino lub jakieś whisky. Ci, co idą na nocną zmianę, to też kupują „małpki”. Od lat najpopularniejszymi smakami są wiśnia, cytryna, pigwa i malina.

Pracodawcy mają problem z „wypitymi” pracownikami

Największą grupę kupujących „małpki” w ocenie sprzedawców stanowią osoby mające problem z alkoholem oraz pracownicy fizyczni. Ich liczba szacowana jest na ponad 1 mln kupujących dziennie. Nie wiele mniej liczne są grupy amatorów małych buteleczek wśród ludzi młodych (20-25 lat), panów na spacerze z psem, emerytów czy młodych kobiet.

Małe butelki wódki sprawiają, że Polacy piją alkohol śmieiej. Wypicie małej buteleczki wydaje się całkowicie niegroźne; wydaje się, że wszystko jest pod kontrolą.

— Wiele razy miałem problem z wypitymi pracownikami. Mam firmę budowlaną, nie mogę dopuścić do pracy człowieka z promilami — tłumaczy pan Mariusz, właściciel firmy budowlanej. — Przychodzi taki do pracy o 7 rano i już jest wypity. Tłumaczy, że wypił tylko „małpkę” rano. Nie pozwalałem mu pracować, odsyłałem do domu. Zdarza się, że na 5 pracowników 2 jest z promilami. Ciężko znaleźć dobrego pracowni-

Szacuje się, że codziennie w Polsce kupuje się trzy miliony tzw. małpek

„MAŁPKI”, CZYLI MOCNE ALKOHOLE SPRZEDAWANE W MAŁYCH BUTELECZKACH O POJEMNOŚCI 200 LUB 100 ML, SĄ W POLSCE NIEZWYKLE POPULARNE. — NAJWIĘCEJ „MAŁPEK” SPRZEDAJEMY WCZEŚNIE RANO, TUŻ PO OTWARCIU SKLEPU. NAJPOPULARNIEJSZE SĄ MAŁE OPAKOWANIA — MÓWI PANI KRYSZYNA, SPRZEDAWCA W JEDNYM Z OSIEDLOWYCH SKLEPÓW.

ka, szczególnie niepijącego. Terminy gonia, a ludzi do pracy nie ma. A na budowie nie ma miejsca dla pijanych; gdyby cokolwiek się stało, to ja odpowiadam za wszystko...

— Najgorsi są tacy, co przychodzą, tydzień przepracują, wezmą zaliczkę i już się nie pokazują albo przychodzą rano, ale są pijani... — mówi pan Krzysztof, właściciel zakładu stolarskiego. — Do maszyny takiego nie postawisz, bo zaraz sobie krzywdę zrobi. Miałem kiedyś przypadek, że pracownik kotłowni upił się takimi „małpkami”. Miał palić w piecu, a doprowadził do tego, że

woda się zagotowała i mało wszystkiego nie rozsądziło, bo on zasnął... Teraz na wejściu sprawdzamy trzeźwość. Nie ma żadnych ustępstw. W takich firmach o pożar czy wypadek nie jest trudno.

Kodeks pracy ułatwia walkę z piciem w pracy

Zgodnie z przepisami, które zaczęły obowiązywać 21 lutego 2023 r., pracodawca może poddać pracowników testom na obecność alkoholu i innych substancji odurzających, jeśli uzna to za niezbędne do ochrony życia i zdrowia samych zatrudnionych lub innych osób. Wystarczają-

cą przesłanką może być chęć ochrony mienia.

Pracodawcy nie wolno dopuścić do pracy pracownika, w którego organizmie zostanie stwierdzona obecność alkoholu lub środka działającego podobnie do alkoholu. Kontrolę alkomatem będzie mógł przeprowadzić sam, a nie czekać na przyjazd patrolu policji, jak było dotychczas. Był to olbrzymi problem, ponieważ pracownik mógł wrócić do domu przed przyjazdem policji i pracodawca nie miał prawa mu tego uniemożliwić.

Kontrole trzeźwości można teraz wykonywać także prewencyjnie. Pracodaw-

ca do badania trzeźwości może kierować wszystkich lub tylko wyznaczonych pracowników. Nie ma problemu, by takie kontrole prowadzić nawet codziennie, ale ustawa zastrzega, że warunki, częstotliwość i sposób ich przeprowadzania wcześniej muszą zostać ustalone w zakładowym regulaminie pracy lub obwieszczeniu.

Jakie będą konsekwencje w przypadku kiedy u pracownika zostanie stwierdzony alkohol w wydychanym powietrzu?

Wszystko zależy od ilości. Jeśli alkomat wykaże, że ktoś ma od 0,1 mg do 0,25 mg alkoholu wydychanym powietrzu, czyli od 0,2 do 0,5 promila, to pracodawca nie może dopuścić takiej osoby w tym dniu do wykonywania obowiązków. To samo w sytuacji, w której istnieje uzasadnione podejrzenie, że zatrudniony nie jest trzeźwy. Jeśli jednak u pracownika wynik badania wykaże ponad pół promila, sytuacja będzie dużo poważniejsza. Stawienie się w zakładzie pracy w takim stanie grozi określoną w regulaminie pracy karą porządkową. Może być nawet podstawą do zwolnienia w trybie dyscyplinarnym. W każdym przypadku przekroczenia 0,5 promila w badaniu pracodawca musi sporządzić odpowiedni protokół zawierający dane osobowe pracownika, okoliczności przeprowadzenia kontroli oraz datę, godzinę i wynik pomiaru.

Statystyki spożycia alkoholu w Polsce

W 2021 roku Polacy spożyli 9,7 l czystego alkoholu na osobę, a około 60 proc. najtańszej wódki sprzedawana jest w małych butelkach do 200 ml. Najczęściej wybierany alkohol to: 52,5 proc. — piwo, 39,2 proc. — wyroby spirytusowe, 8,3 proc. — wino i mioddy pitne (PARPA). Statystyki wskazują, że nawet 3 mln Polaków kupuje wódkę w małych butelkach każdego dnia (2019, SYNERGION), a około 1,5 mln Polaków wypija małą wódkę przed godz. 12 (2019, SYNERGION).

Joanna Karzyńska

Krzyżówka klasyczna z hasłem

[illegible]

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 31, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3		4	5	6	7	8	9	10		11	12	13	14		15	16	17	18		19	20	21
22	23	24	25	26	27		28	29	30	31														

POZIOMO: 13) sprawdza bilety w pociągu; 14) kolorowa naniebie; 16) makolągwa żółtodzioba; 17) statki zamiast mostów; 18) układ, porozumienie; 19) narkoty z maku; 20) stolica Burgundii; 21) herbata ziołowa; 22) paulinia nazywana cierniopłatem; 24) najmniejsze części pierwiastków; 25) iberis, roślina z kapustowatych; 30) ogląda telewizję; 33) zbędne kawałki, resztki; 36) kosmodrom w Kazachstanie; 38) Władysław, generał spod Monte Cassino; 39) wnuczka stolnika Horeszki; 40) słynny filozof i matematyk z Miletu; 41) surowiec dla cieśli; 42) ukochana Don Kichota; 44) ręczny w samochodzie; 46) imię żeńskie; 48) islandzkie miasto z plażą Langisandur; 52)

wciąż od nowa wtacza głaz za karę; 55) zsumowanie; 58) rodzinne miasto Richarda Wagnera; 59) "Ptasie ..." u Tuwima; 60) przyczyna, pobuda; 61) rzeka na mapie; 62) najdłuższa rzeka na Nowej Gwinei; 64) rywal; 65) społeczne lub budowlane; 66) francuski departament z Basse-Terre.

PIONOWO: 1) odprowadza kuchenne opary; 2) ze stolicą w Łuździe; 3) imię matki Bolesława III Krzywoustego; 4) norma, wzór; 5) nacisk, przymus; 6) napięta w gitarze; 7) samce owiec; 8) ciężyna fizyczna; 9) imię matki Hamleta; 10) stolica Komorów; 11) na pączku; 12) "Kordian i ..." Leona Kruczkowskiego; 15) różyczka lub ospa; 22) szwedzka wyspa z

Visby; 23) ponowny wybór na prezydenta; 26) przeciwniczka w dyskusji; 27) planety jak Ceres i Pluton; 28) niemiecki samochód sportowy; 29) Święty Graal; 31) Henrik, autor "Dzikiej kaczki"; 32) mała Zuzanna; 34) biblijna pieśń religijna; 35) szczegół; 36) długie dróg z hakiem; 37) górskie drzewa; 43) miasto Marcina Lutra; 45) kalifornijska to lew morski; 47) Piwowarski, reżyser; 49) odegranie się; 50) rysunek na koszulce; 51) czesne lub cło; 52) "... cynamonowe" Brunona Schulza; 53) zwrot słyszany sto razy; 54) gałąź rzeki; 56) oddychać głośno, z trudem; 57) ósma planeta od Słońca; 60) umowa międzynarodowa; 63) żrąca substancja.

SUDOKU

8			7	5			1	4
	1	2			9			6
	5			6		7	8	
		5		2			6	7
			5			4		8
		6		9				
3	7				5	6		
5	4			7			3	9
				3		8		

		1		9	2			
2		8	6	7			9	
				5	8			
		6	7			3	1	
9		5					2	
		7		6			8	
1	5			8			7	
			5		7	6		1
6			2		9	4		8

3		2	5	9				
	9			6	3			
				4	7	1		
		1	9				2	7
			6			3		
4	8		3				1	5
						2		8
8	4						5	
	5	3	4	8				1

PRACA

ZATRUDNIĘ pracownika do pracy w gospodarstwie. tel. 668-397-005

ZATRUDNIĘ spawacza tel. 608-409-794

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

SPRZEDAM

DREWNO opałowe Nidzica/ Działdowo,, 514-522-120

DREWNO opałowe sprzedam, tel.729-352-636.

DREWNO opałowe suche sprzedam oraz w workach na rozpałkę, cena do uzgodnienia, 504-250-135.

DREWNO opałowew w powiecie Nowomiejskim i ławskim sprzedam- brzoza, buk, sosna oraz rozpałka sosnowa i brykiet olchowo- bukowy, zapewniam transport tel.697-768-908.

NIDZICA/ Sprzedam albę dla dziewczynki+ torebka, rękawiczki, wianek, 500-570-747

NML Sprzedam silnik spalinyowy „ES” do kolekcji, 502-645-738.

SPRZEDAM drewno opałowe tanio, 798-662-300

SPRZEDAM silnik Iveco i skrzynię biegów, wał tåkowy, 606-513-447

NIERUCHOMOŚCI

!-KANCELARIA NIERUCHOMOŚCI-GUTKOWSKI; obstu- gujemy Państwa od XXw., **NIERUCHOMOŚCI-SPRZEDAŻ-KUPNO-WYNAJEM,** ława-Niepodległości 8/13, www.gutkowski-nieruchomosci.pl, e-mail: ilawa@gutkowski-nieruchomosci.pl, tel. 89/649-31-19, 604-222-552

NML HALA 1700m2 do produkcji stolarskiej oraz pelletu wraz z własnym transformatorem w Łąkorzu sprzedam, tel.574-760-555.

NML MIESZKANIE do wynajęcia- kawalerka i dwupokojowe, umeblowane, centrum Nowego Miasta Lubawskiego tel.880-705-282, tel.698-618-396

NML Mieszkanie do wynajęcia w centrum Nowego Miasta Lubawskiego, 2 pokoje z aneksem i własne C.O., 501-386-800.

NML Sprzedam działki budowlane w Nowym Mieście Lubawskim ul.Rolna, 604-562-972.

SPRZEDAM ziemię 2 ha, powiat etcki,tel. 667-367-220

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL 503-103-703

WYNAJME mieszkanie 50m2, Nidzica, ul.Warszawska, 692-869-000

AUTO-MOTO

ABSOLUTNIE kupię auta całe rozbite na złom bez oc odbioru lawetą, 887-813-007

NML Sprzedam cztery opony zimowe (praktycznie nowe) na felgach stalowych do Opla Corsa, cena 450zł do negocjacji, tel.502-499-541.

NML Sprzedam przyczepkę „SAM”, ładowność 545kg., wym.2mx1,2m+ nadstawki, przyczepka na resorach i amortyzatorach, zarejestrowana, ubezpieczona, stan bdb., 2.900zł, 503-925-424.

SAMOCHOODY używane-skup, sprzedaż,komis,zamiana,wykup lub przejęcie leasingu po min. 24 miesiącach, al.1-go Maja 17, Giżycko, Czynne 10:00-18:00, 698-672-856,694-176-237,cza-

rek@pindur.pl; pindur.otomoto.pl

SKUP AUT stan obojętny+100km Nowe Miasto Lubawskie, tel.605-070-911.

SPRZEDAM Opel Corsa 1,2, 2020rok, 509-520-170

SPRZEDAM Volkswagen PassatB6, 1,9TDI, 2006r., 575-239-879

USŁUGI

MALOWANIE, szpachlowanie, płytki, panele tanio i solidnie, tel.725-544-833.

NAPRAWA RTV. Giżycko, 605-128-115

REMONTY, 793547242

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY J.ANGIELSKIEGO tel.692-445-433.

USŁUGI DEKARSKO- BLACHARSKIE Piotr Zawacki tel.888-373-282.

USŁUGI MINIKOPARKA- wykopy pod instalacje wod.-kan., elektryczne, drenaże, fundamenty itd. oraz usługi transportowe małą wywrotką, tel.669-024-388.

GARAŻE blaszane | BRAMY garażowe
KOJCE dla psów | WIATY | KONTENERY

Najniższe **CENY** Różne wymiary Dogodne **RATY** Transport cały **KRAJ**

www.konstal-garaze.pl
505-526-036

29-642-34-61 22-100-45-96 89-650-30-43 24-368-32-17
25-740-57-38 509-574-644 23-683-10-85 86-225-23-11

29230lbr-c-P

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

BYCZKI, jałoszki-sprzedam, 600-850-092

KUPIĘ byczki, jałówek 100-500kg. 517-245-435

KUPIĘ cielaki mięsne 600-500-710

KURKI odchowane, 600-500-710

SPRZEDAM jałówek, 501-460-353

maszyny rolnicze

KUPIĘ ciągniki maszyny rolnicze 724-301-417

NML Sprzedam ładowacz Cyklop, opony 14,9-28, koła kompletne 18 do C-360, łańcuch na

tylne koła, ziemniaki jadalne, 698-838-949

SKUP CIĄGNIKÓW i maszyn rolniczych, tel.605-070-911.

SPRZEDAM-C360, przyczepa, kosiarka, pług, talerzówka, wały, rozrzutnik, cyklop, opryskiwacz, 698-220-636

ciągniki

KUPIĘ ciągniki i maszyny rolnicze, 606-713-778

produkty rolne

KUPIĘ słomę , dużą ilość (2022, 2023), 513-629-036

SPRZEDAM siano, słomę bele, 519-356-781

RÓŻNE

SPRZEDAM opał, 606-513-447

Szukasz klientów?

e-mail:

redakcja@kuriermlawski.pl

NOWY KURIER
mlawski.pl

TU WARTO BYĆ I MIŁO SPĘDZIĆ CZAS!

Kolejny aktywny tydzień w Mławie przed nami. Podpowiadamy naszym Czytelnikom oraz turystom co dzieje się w naszym powiecie w najbliższym czasie. Jak i gdzie można aktywnie i ciekawie spędzić czas.

Mława 13 grudnia

Muzeum Ziemi Zawkrzeńskiej w Mławie, Stowarzyszenie Mława Miasto Zabytkowe oraz Powiatowa Biblioteka Publiczna w Ciechanowie zapraszają na otwarcie wystawy „Słowo w walce o wolność”. Wernisaż odbędzie się 13 grudnia 2023 r. o godz. 17.00 w sali wystaw czasowych Muzeum (ul. 3 Maja 5).

Mława 16-17 grudnia Jarmark Bożonarodzeniowy w Mławie

Coraz bardziej czuć świąteczny klimat. Sklepowe witryny wypełniają się okolicznościowymi dekoracjami, a już niebawem korzenny zapach pierników będzie kusił smakoszy tego przysmaku. Cynamon, goździki, piękne rękodzieło

i regionalne smakołyki mogą pojawić się również w Mławie, a to za sprawą organizowanego 16 i 17 grudnia Jarmarku Bożonarodzeniowego na Starym Rynku.

Przed świętami warto odpocząć od codziennej gonitwy po sklepach oraz pracy w kuchni. Zapraszamy na wydarzenie, które może przynieść dużo radości zarówno najmłodszym, jak i dorosłym. Lokalizacja jarmarku: południowa pierzeja Starego Rynku.

Jarmark Bożonarodzeniowy to również świetna okazja, dla wszystkich osób, które chciałyby skorzystać z możliwości sprzedaży swoich produktów na tego typu imprezach. Poszukiwania wystawców trwają. Zgłoszenia będą przyjmowane do 14 grudnia.

Chętnie będziemy gościć u siebie twórców różnego rodzaju rękodzieła: od biżuterii, makramy, zabawek z drewna, przytulanki z włóczki, wyrobów ceramicznych, dziecięcych

ubranek, ciepłych swetrów i kapci z motywami ludowymi, po ozdoby i dekoracje bożonarodzeniowe, których próżno szukać w dużych sieciach handlowych. Na jarmarku nie powinno zabraknąć również pysznych pierników, grzanego wina, domowych nalewek, wędlin, miodów

oraz słodkich wypieków przygotowywanych według domowych receptur. Mieszkańcy Mławy już czekają na aromatyczne przyprawy, słodkie konfitury oraz pieczywo, które

będzie pysznym dodatkiem do świątecznych sałatek.

Do udziału w jarmarku zachęcamy wystawców z całej Polski od morza do Tatr, a nawet spoza granic naszego kraju. Szczegółowe informacje dla wystawców w Regulaminie znajdującym się na stronie www.mdkmlawa.com.

Mława 19 grudnia

„Rubinowe gody” - niewąska komedia teatralna - już 19 grudnia o godz. 19:00 Miejski Dom Kultury w Mławie zaprasza na komediowy hit teatralny.

Czy czterdziesta rocznica ślubu małżeństwa z pewnością okazją do udziału w intrydze na szczytach władzy? Grażyna i Marian po raz pierwszy w życiu wyjeżdżają razem do luksusowego hotelu, by czterdziestą rocz-

nicę ślubu uczcić inaczej, niż wszystkie poprzednie. I z pewnością wspólny weekend dałoby się jako przecierpieć, gdyby nie tajemniczy gość spod łóżka, oraz portier, który zależność pomiędzy państwem z i spod łóżka definiuje jako erotyczny trójkąt, będący odskocznią od szarej, małżeńskiej codzienności. Czy naszych bohaterów czeka polityczny skandal na szczytach władzy? I kto wyjdzie obronną ręką z sytuacji, która dla wszystkich stron jest niekomfortowa? „Rubinowe gody” to opowieść o tym, jak jeden wieczór może zmienić nasze życie poprzez splot zupełnie niespodziewanych zdarzeń, ale również mądra lekcja: że na miłość i namiętność nigdy nie jest za późno.

Czas trwania spektaklu: 120 min.

opr. JK

REKLAMA

rolnicze abc

z Tobą od 1971 r.

MIESIĘCZNIK NIE TYLKO DLA ROLNIKÓW

ARIMR - DOFINANSOWANIE
DLA PSZCZELARZY

ŻERUJĄCY CHOWACZ GALASÓWKA

SZEF KUCHNI POLECA ŚWIĄTECZNE DANIA!

EMBRIOTRANSFER JAKO GWARANCJA
SZYBKIEGO POSTĘPU GENETYCZNEGO

ZAGADKA WPŁYWU RODZICIELSKIEGO
NA JAKOŚĆ POTOMSTWA U OKONIA

ERA - SNAIL GIRL **BOSS**

Do kupienia na pocztę, w punktach sprzedaży prasy i w salonikach prasowych
oraz w sieciach sklepów: Dino, Społem, Polo Market, Auchan, Chorten, Stokrotka, Real

RZADZIEJ JADAMY POZA DOMEM

67 proc. restauratorów zauważyło, że wskutek wysokiej inflacji Polacy zaciskają pasa i rzadziej pojawiają się w tym roku w restauracjach i lokalach gastronomicznych. Natomiast 69 proc. wskazuje, że jeśli klienci już się pojawią, to zostawiają niższe paragony.

Tak wynika z raportu „Polska na Talerzu” Kantar i Makro Polska. Mniejsze wydatki konsumentów to – obok podwyżek cen gazu i prądu czy problemów kadrowych – jedno z największych wyzwań branży, ale pomimo to jedynie 11 proc. restauratorów obawia się w tym roku konieczności zamknięcia swojego lokalu. Wielu liczy za to na wzmożony ruch w sezonie okołoswiątecznym i wskazuje na nowe, pojawiające się w branży trendy, w tym m.in. coraz większy sentyment Polaków do rodzimej kuchni.

– Znacząca część małej gastronomii, czyli obszaru streetfoodowego, niestety nie wytrzymała presji otoczenia rynkowego. Sektor restauracyjny się broni, a w tych postpandemicznych czasach widzimy też powrót klientów do sieci hotelowych, więc zarówno śniadania, jak i obsługa restauracyjna w hotelach staje się coraz ważniejsza – mówi agencji Newseria Biznes Paweł Koperek, senior target group manager HoReCa w Makro Polska, sieci hurtowej dla gastronomii i hotelarstwa. – W nadchodzących miesiącach krzyżujemy palce i z niecierpliwością oczekujemy tego, czy klienci powrócą ze spotkaniami wigilijnymi do restauracji, bo coraz głośniej mówi się o tym, że firmy, zwłaszcza duże, szukają oszczędności. Czasy pandemiczne nie oszczędzały restauratorów w tym aspekcie, ale w tej chwili widzimy tu wyraźne ożywienie, firmy faktycznie rezerwują miejsca na wyjścia integracyjne w restauracjach czy hotelach.

Z tegorocznej edycji raportu „Polska na Talerzu”, opracowanego przez Kantar i Makro Polska, wynika, że w branży HoReCa – mimo licznych wyzwań związanych m.in. z inflacją, problemami z personelem czy zmianą zachowań konsumentów – panuje umiarkowany optymizm. Podobnie jak w zeszłym roku przedstawiciele tej branży wśród głównych wyzwań wymieniają podwyżki cen gazu i prądu, a także mniejsze wydatki ze strony konsu-

Font: Newseria.pl

mentów, ponieważ wysoka inflacja spowodowała, że ci zaciskają pasa i oszczędzają na jedzeniu poza domem. A jeśli już pojawią się w lokalu, to składają mniejsze zamówienia (na co wskazuje 70 proc. restauratorów), dzielą porcje na kilka osób (51 proc.), rezygnują z napojów (45 proc.) i rzadziej zostawiają napiwki (55 proc.). Pomimo wszystkich tych problemów konieczności zamknięcia swojego lokalu obawia się jednak tylko 11 proc. restauratorów. Większość (61 proc.) ocenia to ryzyko jako niskie.

– Jeżeli chodzi o prognozy na przyszły rok, to wszystko zależy od konsumentów, ich odczuć i tego, ile na koniec zostanie im w portfelu. Czas pokaże, czy mając mniej do wydania, będą skłonni wrócić, zwiększyć liczbę wizyt w restauracjach tudzież zwiększyć zamówienia na paragonach – mówi Paweł Koperek. – Jak wiemy, inflacja została zahamowana, możliwe, że sztucznie, ale jednym z kolejnych wyzwań dla restauratorów i branży HoReCa ogółem będzie też wzrost płacy minimalnej. I spodziewamy się, że w nadchodzącym czasie ten rynek będzie raczej stabilny, ale nie będzie rozwijać się tak jak przed pandemią. Zapewne będziemy musieli trochę poczekać na to, żeby pojawiła się zielona strzałka w górę.

Zmieniająca się rzeczywistość gospodarcza i społeczna powoduje, że na rynku

– ZNACZĄCA CZĘŚĆ MAŁEJ GASTRONOMII, CZYLI OBSZARU STREETFOODOWEGO, NIESTETY NIE WYTRZYMAŁA PRESJI OTOCZENIA RYNKOWEGO. SEKTOR RESTAURACYJNY SIĘ BRONI, A W TYCH POSTPANDEMICZNYCH CZASACH WIDZIMY TEŻ POWRÓT KLIENTÓW DO SIECI HOTELOWYCH, WIĘC ZARÓWNO ŚNIADANIA, JAK I OBSŁUGA RESTAURACYJNA W HOTELACH STAJE SIĘ CORAZ WAŻNIEJSZA – MÓWI AGENCJI NEWSERIA BIZNES PAWEŁ KOPEREK, SENIOR TARGET GROUP MANAGER HORECA W MAKRO POLSKA, SIECI HURTOWEJ DLA GASTRONOMII I HOTELARSTWA.

pojawiają się też nowe trendy. Wśród głównych kierunków, wskazywanych przez branżę HoReCa, jest m.in. obecność dań sezonowych i regionalnych w karcie lokalu (odpowiednio 73 i 64 proc. wskazań restauratorów), dowóz jedzenia (65 proc. vs. 47 proc. w ubiegłym roku), rozszerzanie działalności o sezonowe produkty i usługi. Na znaczeniu zyskuje też krótkie menu, skupione na jednym albo kilku rodzajach potraw, co przekłada się na mniejszą liczbę roboczogodzin, świeżość potraw oraz krótszy czas oczekiwania gości na zamówienie.

– Obserwujemy zmianę preferencji klientów Ho-

ReCa, zarówno w B2B, jak i B2C – mówi ekspert Makro Polska. – Klienci HoReCa z segmentu B2B poszukują w tej chwili alternatyw dla produktów brandowych w postaci marek własnych, które mają porównywalną, a często okazuje się, że nawet lepszą jakość.

Jak wskazuje, na rynku hurtowym obsługującym klientów HoReCa wymusza to ciągły rozwój tych marek własnych, które stanowią coraz większą część sprzedaży.

– Marki własne na rynku hurtowym idealnie wypełniają lukę pomiędzy ceną a jakością, ponieważ klienci szukają teraz oszczędności. Sytuacja zewnętrzna

w postaci wzrostu kosztów mediów zmusza ich do poszukiwania alternatyw, które nie muszą być gorszej jakości w porównaniu z tymi produktami, które do tej pory kupowali – mówi Paweł Koperek. – Jeżeli chodzi o klientów B2C, czyli docelowych, tutaj widzimy z kolei poszukiwania różnych niuansów związanych z sentymentem, czyli powrót do smaków naszego dzieciństwa, przede wszystkim w obszarze kuchni polskiej. Mamy więc nie tylko ten boom w obszarze kuchni azjatyckiej, wegetariańskiej i wegańskiej, ale również powrót do korzeni, dania często odwołujące się wręcz do kuchni staropolskiej, czyli m.in. dziczyzna.

Z raportu „Polska na Talerzu” Kantar i Makro Polska wynika, że kuchnia polska wciąż jest pierwszym wyborem Polaków, preferowanym przez blisko połowę rodzimych konsumentów (47 proc.). Drugie miejsce na podium zajmuje kuchnia włoska (34 proc.), która z roku na rok cieszy się coraz większą popularnością. Restauratorzy zauważają jednak, że Polacy coraz częściej wracają do korzeni i sięgają po produkty sezonowe i lokalne, które często odwołują się do nostalgicznych wspomnień.

W tym roku – szybciej niż w ubiegłym – rosła również popularność kuchni wegetariańskiej (wybieranej przez 27 proc. konsumentów vs. 11 proc. w 2022 roku) i wegańskiej, ponieważ coraz więcej osób rezygnuje z jedzenia mięsa. Restauracje i lokale gastronomiczne zaczynają w efekcie wykorzystywać potencjał roślinnej kuchni. Co więcej, prozdrowotny tryb życia konsumentów obejmuje również napoje, dlatego coraz większą popularnością cieszą się te bezalkoholowe. Mowa nie tylko o piwie, bo z roku na rok w siłę rosną również wina i alkohole mocne bez procentów.

– W naszych planach rozwoju oferty dla sektora HoReCa skupimy się przede wszystkim na najbardziej popularnych kuchniach, czyli właśnie wspomnianej już kuchni polskiej i wło-

**PAWEŁ KOPEREK,
SENIOR TARGET
GROUP MANAGER
HORECA W MAKRO
POLSKA:**

– W TYM ROKU
– SZYBCIEJ NIŻ
W UBIEGŁYM
– ROSŁA
POPULARNOŚĆ
KUCHNI
WEGETARIAŃSKIEJ
I WEGAŃSKIEJ,
PONIEWAŻ CORAZ
WIĘCEJ OSÓB
REZYGNUJE
Z JEDZENIA MIĘSA

skiej, która często jest już wręcz utożsamiana z naszą rodzimą. Oczywiście też należy wspomnieć o trendzie wegańskim i wegetariańskim, który występuje w większości restauracji – 3/4 restauratorów ma już taką ofertę w swojej karcie. Poza tym skupimy się również na ofercie dla wyspecjalizowanych, dużych odbiorców typu sieci hotelowe, myślimy też o poszerzeniu convenience, produktów gotowych do podania końcowym klientom – wymienia ekspert Makro Polska.

Wśród głównych trendów i kierunków rozwoju branży około połowy restauratorów i przedstawicieli sektora HoReCa wymienia również digitalizację. Prawie 90 proc. właścicieli lokali prowadzi własną stronę w mediach społecznościowych, a 16 proc. umieszcza kody QR na menu papierowym i umożliwia rezerwację stolików online. Na znaczeniu zyskuje również model zrównoważonego rozwoju – 51 proc. restauratorów planuje wdrożyć w tym roku działania w tym zakresie, przede wszystkim zmniejszające zużycie prądu i wody, ograniczające zjawisko marnowania żywności i zużycie wody.

Smog to zanieczyszczenie powietrza ograniczające widoczność. Terminu „smog” po raz pierwszy użyto na początku XX w. do opisanie mieszaniny dymu i mgły (ang. ‘smoke’ i ‘fog’). Dym pochodził wtedy przeważnie ze spalania węgla. Smog był powszechny na obszarach przemysłowych i do dziś pozostaje znajomym widokiem w niektórych miastach. Ale dziś większość smogu, który obserwujemy, to smog fotochemiczny. Smog fotochemiczny powstaje, gdy światło słoneczne reaguje z tlenkami azotu i co najmniej jednym lotnym związkiem organicznym (LZO) znajdującymi się w atmosferze. Tlenki azotu pochodzą ze spalin samochodowych, elektrowni węglowych i emisji fabrycznych. LZO są uwalniane z benzyny, farb i wielu rozpuszczalników czyszczących. Kiedy światło słoneczne uderza w te chemikalia, tworzą one cząsteczki unoszące się w powietrzu i ozon w warstwie przyziemnej — czyli właśnie smog.

Smog jest niezdrowy dla ludzi i zwierząt, może zabijać rośliny. Smog też jest brzydki. Sprawia, że niebo staje się brązowe lub szare. Ale niestety — w dużych miastach, w których panuje duży przemysł i ruch uliczny, jest zjawiskiem powszechnym. Miasta położone w kotlinach otoczonych górami mogą mieć problemy ze smogiem, ponieważ uwięziony w dolinie — nie może być unoszony wiatrem. W Los Angeles i w mieście Meksyk w Meksyku panuje wysoki poziom smogu, częściowo właśnie z powodu takiego rodzaju krajobrazu.

Jak niebezpieczne jest powietrze, którym oddychamy?

Krótką odpowiedź brzmi: bardzo. W rzeczywistości, według niektórych szacunków, zanieczyszczenie powietrza jest główną przyczyną zgonów na świecie. Emisje gazów cieplarnianych spadły, ale wzrosła liczba pożarów, a globalny głód energii w dalszym ciągu rośnie, stwarzając nowe zagrożenia, które nie dotyczą wszystkich w jednakowym stopniu. Podobnie jak w przypadku wielu innych wyzwań związanych ze zdrowiem publicznym, ry-

ZABIJA 7 MILIONÓW LUDZI ROCZNIE. NOWE BADANIA POKAZUJĄ, ŻE ZWIĘKSZA RÓWNIEŻ OPORNOŚĆ NA ANTYBIOTYKI I WIĄŻE SIĘ Z RYZYKIEM RAKA. JAK ŚMIERTELNE JEST ZANIECZYSZCZENIE POWIETRZA?

zyko, na jakie narażają się ze względu na toksyczne powietrze, zależy od tego, gdzie ludzie żyją i ile zarabiają.

Według WHO zanieczyszczenie powietrza w pomieszczeniach jest przyczyną 3,2 miliona zgonów rocznie. Większość z nich ma miejsce w regionach takich jak Afryka Subsaharyjska, subkontynent indyjski, kilka krajów Azji Południowo-Wschodniej i Rosja, gdzie wiele gospodarstw domowych nadal wykorzystuje do podstawowego ogrzewania lub gotowania bardziej brudne paliwa, takie jak nafta, drewno lub węgiel.

Według WHO zanieczyszczenie powietrza na zewnątrz jest przyczyną 4,2 miliona przedwczesnych zgonów na całym świecie. W zeszłym roku Bank Światowy oszacował globalną liczbę szkód zdrowotnych związanych z zanieczyszczeniem powietrza na 8,1 biliona dolarów, co stanowi około 6,1 procent światowego produktu krajowego brutto.

Ozon dobry i zły

Ozon może być pomocny lub szkodliwy. Warstwa

ozonowa znajdująca się wysoko w atmosferze chroni nas przed niebezpiecznym promieniowaniem ultrafioletowym słońca. Jednak gdy ozon znajduje się blisko ziemi, staje się dla zdrowia ludzkiego szkodliwy. Może uszkodzić tkankę płuc i jest szczególnie niebezpieczny dla osób cierpiących na choroby układu oddechowego, takie jak astma. Ozon może również powodować swędzenie i pieczenie oczu.

Gaz i cząstki

Jak uważa Sophie Gummy, kierownik techniczna w Departamencie Środowiska, Zmian Klimatu i Zdrowia WHO, zanieczyszczenia powietrza dzielą się głównie na dwie kategorie: gazy i cząstki stałe, które powstają bezpośrednio w wyniku spalania węgla lub w wyniku mechanizmów wtórnych. Przykładem są podtlenki azotu — grupa gazów powszechnie wytwarzanych przez pojazdy, elektrownie oparte na paliwach kopalnych, rafinerie przemysłowe i zakłady chemiczne.

Wykazano, że dwutlenek azotu, będący główną sub-

stancją zanieczyszczającą, zaostrza astmę i choroby układu oddechowego. Jednakże dwutlenek azotu wraz z innymi tlenkami azotu może również wchodzić w interakcje ze światłem ultrafioletowym słońca i kategorią gazów znanych jako lotne związki organiczne, powodując wytwarzanie wtórnych substancji zanieczyszczających, takich jak ozon w warstwie przyziemnej, które mogą powodować problemy zdrowotne, takie jak stany zapalne i uszkodzenia drogi oddechowej. Ta ewolucja substancji zanieczyszczających komplikuje również problem zrozumienia, gdzie należy powstrzymać przypływ.

Te same tlenki azotu mogą również przyczyniać się do powstawania cząstek stałych w powietrzu. Ichociaż zarówno ozon, jak i cząstki pochodzą z tych samych źródeł, takich jak dwutlenek azotu z rury wydechowej, ich skutki i wielkość są wyraźnie różne.

— Zanieczyszczenia w postaci cząstek stałych są szczególnie ważne dla zdrowia publicznego — uważa Scott Budinger,

kierownik oddziału pulmonologicznego i intensywnej terapii w szkole medycznej Feinberg School of Medicine Northwestern University. — Badania wykazały, że zaledwie kilka dni po wzroście narażenia na cząstki stałe często następuje wzrost liczby zgonów spowodowanych szeroką gamą powikłań zdrowotnych. Epidemiolodzy zaobserwowali, że jeśli spojrzeć na codzienne narażenie na cząstki stałe w jakimkolwiek dużym mieście, zauważymy, że po około dwóch do trzech dniach następuje wzrost śmiertelności ze wszystkich tych przyczyn.

Największy ciężar spada na serce

Ludzie myślą o ‘zanieczyszczaniu powietrza’ i kojarzą je z problemami oddechowymi. Tymczasem cząstki stałe wychwytywane przez płuca i transportowane przez krwioobieg powodują stan zapalny w komórkach — co z kolei obciąża serce, przyczyniając się do problemów sercowo-naczyniowych, takich jak zawały serca i udary.

— Najgorszymi przestępcami są cząstki mniejsze niż 2,5 mikrona, czyli około 20-28 razy mniejsze niż średnica ludzkiego włosa. Przy tej wielkości cząstki mogą nawet przedostać się do łożyska, a tym samym do mózgu płodu — uważa Maria Neira, dyrektor Departamentu Środowiska, Zmian Klimatu i Zdrowia WHO.

W kilku badaniach stwierdzono nawet, że duże narażenie na te drobne cząstki, znane jako PM_{2,5}, jest znaczącym czynnikiem ryzyka przedwczesnego porodu. Długotrwałe narażenie na pył PM_{2,5} wiąże się również ze zwiększonym ryzykiem rozwoju chorób neurodegeneracyjnych, takich jak demencja, choroba Parkinsona i choroba Alzheimera. Związany z tym wzrost liczby udarów mózgu, choroby niedokrwiennej serca, przewlekłej obturacyjnej choroby płuc (POCHP) i raka płuc zwykle najbardziej dotyczy kobiety i dzieci, które tradycyjnie wykonują więcej obowiązków domowych.

Jak walczyć ze smogiem?

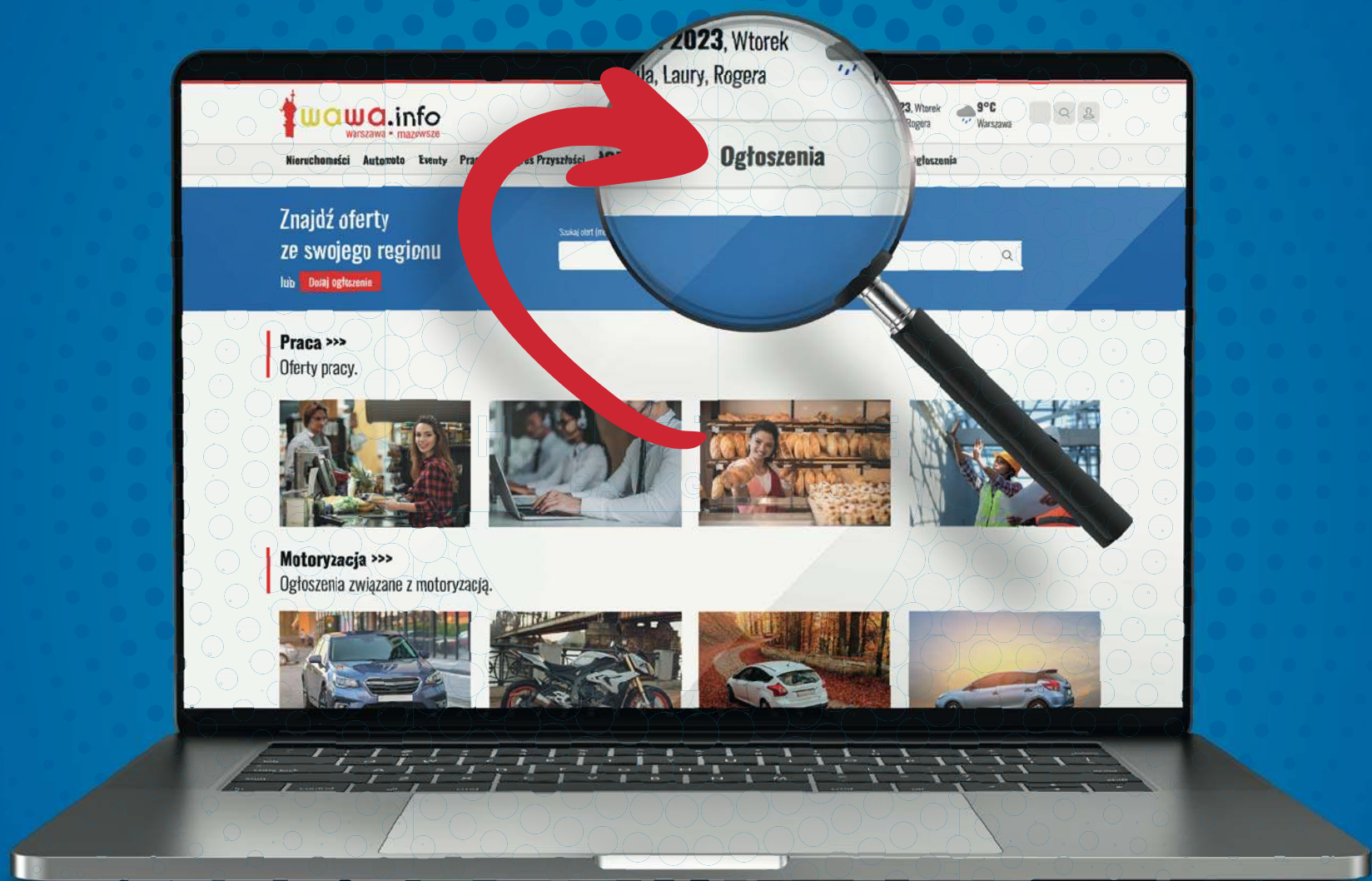
Smog w wielu miejscach nadal stanowi problem. A jednak każdy może przyczynić się do ograniczenia smogu, zmieniając kilka zachowań. Warto mniej jeździć samochodem — zamiast tego lepiej wybrać spacer, rower lub transport publiczny. Kto upiera się przy samochodzie, musi o niego dbać. Regularne przeglądy, planowa wymiana oleju i pompowanie opon do odpowiedniego poziomu mogą zwiększyć wydajność paliwa, a tym samym zmniejszyć emisję spalin. Tankujemy w chłodniejszych porach dnia — w nocy lub wczesnym rankiem. Zapobiega to nagrzewaniu się oparów gazu i wytwarzaniu ozonu. Warto też unikać produktów uwalniających duże ilości LZO. Na przykład użyj farb o niskiej zawartości LZO. A w ogródku unikamy sprzętu ogrodowego zasilanego gazem, takiego jak kosiarki do trawy. Zamiast tego używajmy urządzeń elektrycznych — a trawników najlepiej wcale nie kosić!

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z materiałów WHO oraz z education.nationalgeographic.org.

ZAMIESZCZAJ I PRZEGLĄDAJ!

TWOJE OGŁOSZENIE ZOBACZY
PONAD 1 000 000 OSÓB

**SZUKASZ
PRACOWNIKA?**

**CHCESZ SPRZEDAĆ
MIESZKANIE?**

**PLANUJESZ ZMIENIĆ
SAMOCHÓD?**

WAWA.INFO/OGŁOSZENIA

